

“หมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิธีพอเพียง” 9 หมู่บ้าน 9 อำเภอ จังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว

ร่วมกับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว
ภายใต้โครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุขด้วยวิถีพอเพียง
กิจกรรมพัฒนาศูนย์การเรียนรู้สระแก้ว 4 ดี วิธีพอเพียง

“หมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียง”
9 หมู่บ้าน 9 อำเภอ จังหวัดสระแก้ว

2500/65
27 ธ.ค. 2565

“หมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียง” 9 หมู่บ้าน 9 อำเภอ จังหวัดสระแก้ว

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

“หมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียง” 9 หมู่บ้าน 9 อำเภอ จังหวัดสระแก้ว. -- พิมพ์ครั้งที่ 2.
-- สระแก้ว : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว, 2564.
120 หน้า.

1.การพัฒนาชุมชน. 2. เศรษฐกิจพอเพียง. I. ชัยวุฒิ เทโพธิ์ II. ชื่อเรื่อง

307.14

ISBN 978-974-337-259-9

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ห้ามทำการลอกเลียนแบบไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาต

พิมพ์ครั้งที่ 2

มกราคม 2564

บรรณาธิการอำนวยการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์ ทรายแก้ว

รองศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ธนानันต์

อาจารย์ปิยะ สงวนสิน

อาจารย์ชัยวุฒิ เทโพธิ์

คณะผู้จัดทำ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เศกพร ตันศรีประภาศิริ

อาจารย์ชัยวุฒิ เทโพธิ์

อาจารย์ฉัตรชัย แสนขวัญแก้ว

อาจารย์กীরฉัตร วันช่วย

อาจารย์ปยุตตานันท์ พันธุ์แก่น

อาจารย์เพ็ญศรี ชิตบุตร

อาจารย์เฉลิมพงษ์ จันทร์สุชา

อาจารย์เทอดเกียรติ แก้วพวง

อาจารย์วรารุณี คำพานิช

ศิลปกรรม

พิจิตร พรหมลี

ออกแบบปก

พิจิตร พรหมลี

ประสานงานการผลิต

อาจารย์ปยุตตานันท์ พันธุ์แก่น

จัดพิมพ์โดย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สระแก้ว

เลขที่ 1177 หมู่ที่ 2 ตำบลท่าเกษม อำเภอเมืองสระแก้ว

จังหวัดสระแก้ว 27000 โทรศัพท์ : 037-447-043

<http://www.sk.vru.ac.th>

พิมพ์ที่

บริษัท ดีไซน์ ดีไลต์ จำกัด

เลขที่ 69/18 หมู่ที่ 7 ถนนรัตนานิเบศร์ ตำบลเสาธงหิน

อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี 11140 โทรศัพท์ 089-812-2140

สารบัญ

คำนำ	ค
บทนำ	1
ประวัติหมู่บ้าน	6
ด้านคนดี	
บ้านวังหิน ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว	28
บ้านพระเพลิง ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์	30
บ้านตาหลังใน ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น	32
บ้านวังทอง ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์	34
บ้านบ่อนางชิง ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร	36
บ้านคลองไผ่เถื่อน ตำบลคลองไผ่เถื่อน อำเภอกลองหาด	38
บ้านเขาสารภี ตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ	40
บ้านหนองแขว ตำบลหนองแขว อำเภอโคกสูง	42
บ้านทัพไทย ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา	44
ด้านสุขภาพดี	
บ้านวังหิน ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว	48
บ้านพระเพลิง ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์	50
บ้านตาหลังใน ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น	52
บ้านวังทอง ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์	54
บ้านบ่อนางชิง ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร	56
บ้านคลองไผ่เถื่อน ตำบลคลองไผ่เถื่อน อำเภอกลองหาด	58
บ้านเขาสารภี ตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ	60
บ้านหนองแขว ตำบลหนองแขว อำเภอโคกสูง	62
บ้านทัพไทย ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา	64

ด้านรายได้ดี

บ้านวังหิน ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว	68
บ้านพระเพลิง ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์	70
บ้านตาหลังใน ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น	72
บ้านวังทอง ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์	74
บ้านบ่อนางชิง ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร	76
บ้านคลองไก่อี้น ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด	78
บ้านเขาสารภี ตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ	80
บ้านหนองแขว ตำบลหนองแขว อำเภอโคกสูง	82
บ้านทัพไทย ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา	84

ด้านสิ่งแวดล้อมดี

บ้านวังหิน ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว	88
บ้านพระเพลิง ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์	90
บ้านตาหลังใน ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น	92
บ้านวังทอง ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์	94
บ้านบ่อนางชิง ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร	96
บ้านคลองไก่อี้น ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด	98
บ้านเขาสารภี ตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ	100
บ้านหนองแขว ตำบลหนองแขว อำเภอโคกสูง	102
บ้านทัพไทย ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา	104

คำนำ

โครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุขภายใต้ 4 ดี วิถีพอเพียง (Sa Kaeo Happiness Model) ประจำปี 2562 มีพื้นที่ในจังหวัดสระแก้วเข้าร่วมโครงการทั้ง 9 อำเภอ 9 หมู่บ้าน ประกอบด้วย 1) บ้านวังหิน หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว 2) บ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์ 3) บ้านตาหลังใน หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น 4) บ้านวังทอง หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ 5) บ้านบ่อนางชิง หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร 6) บ้านคลองไก่อี้น หมู่ที่ 1 ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด 7) บ้านเขาสารภี หมู่ที่ 3 ตำบลทับพริก อำเภออรัญประเทศ 8) บ้านหนองแวง หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแวง อำเภอโคกสูง และ 9) บ้านทัพไทย หมู่ที่ 1 ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา ถูกคัดเลือกเป็นตัวแทนหมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียงของจังหวัดสระแก้ว

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยยึดหลักความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา

เอกสารเล่มนี้ เป็นการถอดบทเรียนความสำเร็จและกิจกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนรู้กระบวนการ แนวความคิด แนวปฏิบัติ องค์ความรู้ ของชุมชนเพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนอื่น ๆ ได้ และสามารถนำไปปฏิบัติ และพัฒนาหมู่บ้านของตนให้เป็นหมู่บ้านแห่งความสุข ด้วย 4 ดี วิถีพอเพียง ได้เช่นเดียวกับหมู่บ้านตัวอย่าง 4 ดี วิถีพอเพียง จัดทำขึ้น โดยจังหวัดสระแก้ว ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน หรือผู้สนใจข้อมูลในการนำไปประยุกต์ใช้ ในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล หรือระดับอำเภอ ในการดำเนินงานไม่มากก็น้อย

คณะผู้จัดทำ

โครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุขด้วย 4 ดี วิถีพอเพียง

จังหวัดสระแก้ว มีนโยบายพัฒนา “สระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้อ 4 ดี วิถีพอเพียง” (Sa Kaeo Happiness Model) โดยให้ประชาชนเป็นศูนย์กลาง สร้างความสุข ด้วยการเป็น คนดี สุขภาพดี สิ่งแวดล้อมดี และรายได้ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักทฤษฎีการขับเคลื่อนแบบสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา คือ (1) การใช้องค์ความรู้หรือวิชาการโดยภาคราชการและภาควิชาการ (2) การใช้พลังประชาสังคม ที่เป็นภาคีต่าง ๆ ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน สถานีนอนามัย/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (3) การกำหนดเป็นนโยบายสาธารณะระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการทำงานที่ต้องเน้นการบูรณาการงาน คน และการจัดการร่วมกัน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2556 มีพื้นที่นำร่องเต็มรูปแบบอำเภอละ 1 ตำบล ตำบลที่เหลือให้นำนโยบายไปปรับใช้ตามบริบท และมีปรับปรุงกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับพื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทอย่างต่อเนื่อง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพิ่มพื้นที่เป้าหมายโดยความสมัครใจ รวมทั้งสิ้น 33 ตำบล และปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีนโยบายเน้นพัฒนาระบบให้มีคุณภาพในพื้นที่เป้าหมายเดิม และให้ตำบลที่เหลือนำรูปแบบไปพัฒนาตามบริบทของพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในฐานะที่เป็นภาคีภาควิชาการในพื้นที่จังหวัดสระแก้วตามแนวคิดการขับเคลื่อนแบบสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงต้องการที่จะร่วมขับเคลื่อนนโยบาย “สระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดี วิถีพอเพียง” (Sa Kaeo Happiness Model) ผ่านรูปแบบของดำเนินกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน นอกจากนั้นยังส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนา (Research and Development) ในเชิงพื้นที่อีกด้วยการดำเนินการดังกล่าวนี้มีความสอดคล้องกับทิศทางและยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยฯ (2560 - 2564) ในเป้าหมายที่ 2 วิจัยนวัตกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นพันธกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยที่จะต้องดำเนินการร่วมกันกับภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อให้สามารถสร้างองค์ความรู้อันจะนำไปสู่การขยายผลสู่ชุมชนท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดอื่น ๆ ต่อไปเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูทางกายภาพของศูนย์การเรียนรู้ 4 ดี วิถีพอเพียง จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อสร้างชุมชนต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน โดยดำเนินการผ่านกิจกรรมการถอดบทเรียนชุมชนต้นแบบเครือข่าย
3. เพื่อบูรณาการและเสริมสร้างเครือข่ายโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืนตามโครงการสระแก้วเมืองแห่งความสุข โดยยึดหลักไตรภาคีเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมหลากหลายภาคส่วน
4. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมของประชาชนให้สามารถปรับตัวประกอบอาชีพและมีสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

4 ดี ประกอบด้วย

หมวดคนดี

1. ครอบครัวในชุมชนเข้าปฏิบัติธรรมและฟังธรรมะอย่างสม่ำเสมอ
2. ท้องถิ่นและชุมชนมีกิจกรรมการส่งเสริมเชิดชูคนดี
3. ชุมชนมีกติกา และมาตรการทางสังคมในการงดเหล้า และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานประเพณีที่สำคัญ รวมทั้ง ลด ละเลิกอบายมุข ยาเสพติด และการทะเลาะวิวาท
4. ชุมชนมีการจัดตั้งเครือข่ายจิตอาสาระบบสวัสดิการชุมชนในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
5. โรงเรียนมีเด็กและเยาวชนต้นแบบคนดี
6. ชุมชนมีการป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติด

หมวดสุขภาพดี

1. ชุมชนมีการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง และโรคอื่นที่เป็นปัญหาชุมชนให้ลดลงอย่างเป็นรูปธรรม
2. ชุมชนมีการแก้ไขปัญหาสารเคมีตกค้างในอาหารและกระแสเลือด จนอยู่ในระดับความปลอดภัย
3. ชุมชนมีกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
4. ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนมีโครงสร้างและการจัดบริการผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
5. ชุมชนมีการส่งเสริมและใช้สมุนไพร ภูมิปัญญาไทยในการดูแลสุขภาพ

หมวดรายได้ดี

1. คราวเรือนสามารถผลิตอาหารได้ด้วยตนเอง ด้วยการปลูกพืชผัก เลี้ยงสัตว์ มีอาหารพอกินตลอดปี
2. คราวเรือนมีความสามารถในการลดต้นทุนการผลิต หรือลดการใช้พลังงาน/ ใช้พลังงานทดแทน
3. คราวเรือนมีการแสวงหารายได้พอเพียงสำหรับการดำรงชีวิตของครอบครัวตลอดปี
4. มีการบันทึกข้อมูลบัญชีรายรับรายจ่ายของครัวเรือน
5. มีการสร้างผลผลิตในชุมชนและความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิต/ ผู้ประกอบการ
6. การสร้างเครือข่ายทางเศรษฐกิจนอกพื้นที่ชุมชน เพื่อจำหน่ายหรือแลกเปลี่ยนผลผลิต
7. ชุมชนมีครอบครัวเข้มแข็งเป็นต้นแบบลด ปลูกหนี้ และครอบครัวอบอุ่น

หมวดสิ่งแวดล้อมดี

1. มีพื้นที่สีเขียวในชุมชน เพื่อบริการ ได้แก่ สวนสุขภาพ ลานกีฬา
2. ชุมชนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบทั้งในครัวเรือน และบริเวณบ้านตามหลักสุขาภิบาล
3. ชุมชนมีการรวมกลุ่มลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
4. ชุมชนมีส่วนร่วมสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

ประวัติ 9 หมู่บ้านตัวอย่าง ใน 9 อำเภอของจังหวัดสระแก้ว

นครราชสีมา

บ้านวังหิน หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว

ปราจีนบุรี

เมืองสระแก้ว

วัฒนานคร

บ้านตาหลังใน หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น

เขาฉกรรจ์

ฉะเชิงเทรา

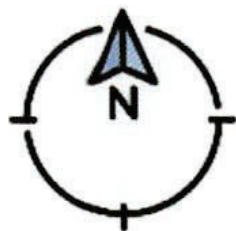
วังน้ำเย็น

คลองหาด

บ้านวังทอง หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

วังสมบูรณ์

จันทบุรี

ประวัติบ้านวังหิน

หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านวังหิน หมู่ที่ 10 อยู่ในการปกครองของตำบลบ้านแก้ง ซึ่งภายในตำบลบ้านแก้ง มีหมู่บ้านจำนวน 16 หมู่บ้าน บ้านวังหินเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เมื่อเทียบกับชุมชนโดยรอบ มีครัวเรือนทั้งสิ้น 330 ครัวเรือน คิดเป็น 8 เปอร์เซ็นต์ ของครัวเรือนในตำบลบ้านแก้ง และมีประชากร 953 คน แบ่งเป็น ชาย 449 คน หญิง 504 คน ห่างจากอำเภอเมืองสระแก้ว ประมาณ 25 กิโลเมตร

ประวัติบ้านพระเพลิง

หมู่ที่ 1 ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

บ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 ก่อตั้งมาประมาณ 30 กว่าปีมาแล้ว พื้นที่จะเป็นป่าดงดิบ ประชาชนมาจากหลากหลายภาค ได้แก่ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ นครราชสีมา ภาคตะวันออก จังหวัดระยอง จึงทำให้มีจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีการแยกหมู่บ้านออกจากบ้านพระเพลิง ซึ่งแยกออกเป็นบ้านซำมูลและบ้านนาคันทัก อาชีพส่วนใหญ่ของชาวบ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 มีอาชีพเกษตรกรรม การปลูกผักสวนครัว โดยปัจจุบันมี นายจิรภัทร ปักครีก เป็นผู้ใหญ่บ้านคนปัจจุบัน

ประวัติบ้านตาหลังใน

หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น

บ้านตาหลังใน อยู่ในเขตพื้นที่การปกครองของตำบลตาหลังใน เป็นหมู่บ้านเก่าแก่ในพื้นที่ ซึ่งในสมัยก่อนเป็นพื้นที่ป่ารก ถนนดินแดง เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีคลองตาหลังไหลผ่าน โดยมี นายลี แงคอนสาร เข้ามาเป็นคนแรก และเลือกตั้งบ้านเรือนตามแนวคลองตาหลัง และมีผู้คนทยอยอพยพมาจากทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามาจับจองพื้นที่ทำการเกษตร เมื่อจำนวนคนเยอะขึ้น นายอำเภอวังน้ำเย็นจึงให้จัดตั้งเป็นหมู่บ้าน โดยตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อคลอง ได้ชื่อว่า “บ้านตาหลังใน” และให้มีผู้นำชุมชนในการดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ และกระจายข่าวสารเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐได้อย่างทั่วถึง

ในสมัยก่อนเริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน มี 9 หมู่บ้าน คือ ม.1 บ้านตาหลังใน ม.2 บ้านหนองปรือ ม.3 บ้านท่าตาสี ม.4 บ้านหนองผักหนาม ม.5 บ้านเพชรพนานิคม ม.6 บ้านวังไทร ม.7 บ้านทัพหลวง ม.8 บ้านหนองแก ม.9 บ้านโนนทอง ต่อมาภายหลังได้มีการแบ่งเขตการปกครอง เพื่อให้การสำรวจข้อมูลพื้นฐานและการดูแลทุกข์สุขของประชาชนได้อย่างทั่วถึง จึงได้แบ่งเขตการปกครองเพิ่มเป็น 21 หมู่บ้าน คือ ม.10 บ้านประตู่โขง ม.11 บ้านเพชรเจริญ (แยกจาก ม.2 บ้านหนองปรือ) ม.12 บ้านตาหลังพัฒนา (แยกจาก ม.1) ม.13 บ้านตาหลังใหม่ชัยมงคล (แยกจาก ม.1) ม.14 บ้านวังเพชร (แยกจาก ม.5 บ้านเพชรพนานิคม) ม.15 บ้านหนองเจริญ (แยกจาก ม.2) ม.16 บ้านชัยเจริญ (แยกจาก ม.1) ม.17 บ้านเพชรสำราญ (แยกจาก ม.2) ม.18 บ้านโนนทองพัฒนา (แยกจากโนนทอง ม.9) ม.19 บ้านวังหลวง (แยกจาก ม.7) ม.20 บ้านศรีบูรพา (แยกจาก ม.3) และ ม.21 บ้านหนองสลักไค (แยกจาก ม.5) มี 1 องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ควบคุมดูแลในท้องถิ่น

ประวัติบ้านวังทอง

หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

ความเป็นมาของชื่อบ้านวังทอง มาจากนามสกุลของนายบุญมี ถ้าทอง เป็นผู้ที่ย้ายเข้ามาอยู่ในพื้นที่เป็นคนแรกของหมู่บ้านและเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกของบ้านวังทอง การประชุมครั้งแรกของหมู่บ้านได้ตั้งชื่อโดยนำนามสกุลของผู้ใหญ่มาตั้งจาก “ถ้าทอง” เป็น “วังทอง” เป็นชื่อหมู่บ้านจนถึงปัจจุบัน ในปี 2520 เป็นหมู่บ้านขนาดเล็กมีบ้านเรือนอยู่สลับกว่าหลังคาเรือน พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นป่า ซึ่งเดิมบ้านวังทอง เป็นหมู่ที่ 8 แต่เนื่องจากเป็นหมู่บ้านที่มีขนาดใหญ่จึงมีการแบ่งแยกหมู่บ้านออกจนกลายเป็นบ้านวังทอง หมู่ที่ 1 บ้านเขาแหลม หมู่ที่ 15 และหมู่บ้านอื่น ๆ ตามมาจนถึงปัจจุบัน

บ้านวังทองเป็นชุมชนที่มีความหลากหลาย และแตกต่างทางวัฒนธรรม จากการย้ายถิ่นฐานบ้านเรือนเข้ามาอาศัยในพื้นที่จากภูมิลำเนาเดิมทางภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ แต่มีสิ่งคล้ายกันคือการนับถือ ศาสนาพุทธ มิติการเปลี่ยนแปลงของความเจริญ ของบ้านวังทองจาก **มิติด้านสังคม** ของชุมชนบ้านวังทอง เป็นชุมชนที่สร้าง “ธรรมนูญชุมชน” หรือกฎของหมู่บ้านตนเอง เป็นข้อตกลงร่วมกันของคนในชุมชน ทำให้เกิดความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการพัฒนาชุมชนรูปแบบของ “บวร”

คือ การพัฒนาบ้านให้มีความน่าอยู่ สะอาด ปลอดภัยและสวยงาม การพัฒนาวัด บ้านวังทองซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน สร้างคนดีของชุมชนและสังคม การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในอนาคต เป็นแนวคิดที่มองถึงอนาคตข้างหน้าจากการปลูกจิตสำนึกของเยาวชนและคนในชุมชน ให้เกิดความรักและหวงแหนบ้านเกิดเมืองนอน **มิติด้านการเมือง** การสร้างการบริหารอย่างมีระบบเพื่อให้ง่ายต่อการบริหารและปกครอง การมอบอำนาจการตัดสินใจกับหัวหน้าคุ้มบ้าน เพื่อให้เกียรติ ความไว้วางใจเชื่อใจ และการส่งเสริมประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลเสมอ ให้ความสำคัญต่อทุกเสียง ไม่ละทิ้งเสียงส่วนน้อย และการลำดับความสำคัญปัญหาเร่งด่วนของคนในชุมชน **มิติด้านเศรษฐกิจ** การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ “พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร” มาเป็นหลักของการดำเนินชีวิต เกษตรทฤษฎีใหม่สร้างความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น นำเรียนรู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และทำบัญชีครัวเรือน เรียนรู้ความพอเพียงของตนเอง **มิติด้านสิ่งแวดล้อม** ของบ้านวังทองจากการจัดกิจกรรมทำความสะอาดของครัวเรือนและหมู่บ้านเป็นประจำ ปลูกจิตสำนึกและนิสัยจากการจัดการขยะต้นทางเริ่มจากคัดแยกขยะ ขวดพลาสติก เก็บไว้ขาย เศษอาหารทิ้งถังตัดกันฝังดิน เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเป็นปุ๋ยตามธรรมชาติ จึงทำให้ไม่มีถังขยะภายในชุมชน ส่งเสริม สนับสนุนทุกครัวเรือนนำไปปฏิบัติ เกิดสิ่งแวดล้อมที่สวยงาม พื้นที่สีเขียวเกิดโครงการ “หน้าบ้านน่ามอง” ของบ้านวังทอง **มิติด้านเทคโนโลยี** ระบบ Quantum GIS หรือ QGIS เป็นโปรแกรม Desktop GIS ประเภทหนึ่งที่บ้านวังทองได้นำมาเข้ามาช่วยในการจัดการระบบการดูแลผู้ป่วย การแก้ไขปัญหา และพัฒนาหมู่บ้าน สร้างเป็นฐานข้อมูลของคนในชุมชนบ้านวังทอง ประกอบด้วย จำนวนประชากร การประกอบอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ แสดงตำแหน่งแผนการปรับปรุง ซ่อมแซมภายในหมู่บ้าน และด้านแรงงานต่างด้าว ทำให้เห็นภาพรวมของชุมชนชัดเจนและครอบคลุม

ประวัติบ้านบ่อนางชิง

หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร

บ้านบ่อนางชิง โดยตำนานบอกเล่าของคนเก่าแก่ในหมู่บ้านจากรุ่นสู่รุ่นและข้อค้นพบจากหลักฐานที่มีอยู่ได้เล่าขานที่มาของชื่อหมู่บ้าน “ บ่อนางชิง ” ว่าเมื่อ 300 กว่าปีที่ผ่านมา สภาพทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านยังเป็นป่าดงดิบมีสัตว์ป่ามากมายหลายชนิดอาศัยอยู่ มีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและมีชาวบ้านอพยพมาอยู่อาศัย 10 กว่าครัวเรือน ทำให้มีการเข้ามาทำการค้าขายจึงเกิดกิจการการค้าด้านเศรษฐกิจ

โดยบริบททั่วไปของบ้านบ่อนางชิงใน**มิติด้านสังคม** พบว่าบ้านบ่อนางชิงเป็นความสัมพันธ์ของคนในชุมชนมีลักษณะเป็นเครือญาติ และเป็นครอบครัวขยายทำให้คนในชุมชนมีความใกล้ชิดสนิทสนมเกื้อกูลกันมีการร่วมมือร่วมใจกัน เช่น การสักการะศาลศักดิ์สิทธิ์ของหมู่บ้านเป็นประจำทุก ๆ ปี รวมถึงกิจกรรมทางด้านศาสนาอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนชุมชนมีกิจกรรมการเชิดชูคนดีของชุมชนที่ร่วมมือกับโรงเรียนในชุมชนจัดทำขึ้นเพื่อก่อให้เกิดกำลังใจที่จะเป็นพลังให้กับบุคคลนั้นทำความดีต่อไป ขณะที่**มิติด้านการเมือง** พบว่าบ้านบ่อนางชิงเป็นหมู่บ้านขนาดกลาง มีการปกครองโดยผู้ใหญ่บ้านมีความใกล้ชิดกับสมาชิกในชุมชน โดยตัวผู้นำจะมีการทำงานในเชิงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของสมาชิกในชุมชนเพื่อก่อให้เกิดความสุขอย่างยั่งยืน ตลอดจนการดูแลและปกครองเยาวชนในชุมชน เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ทุกคนในหมู่บ้านที่จะเป็นผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อป้องกันปัญหาของวัยรุ่น รวมถึง**มิติด้านเศรษฐกิจ** พบว่าสมาชิกบ้านบ่อนางชิงเกือบทุกหลังคาเรือน

มีการปลูกผักไว้บริโภคเอง เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย โดยมีการนำผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคไปจำหน่ายทำให้มีรายได้เข้าสู่ครัวเรือน อาชีพที่สำคัญของชุมชนบ้านบ่อนางชิงคือ การทำการเกษตรแปลงใหญ่รวมถึงการเลี้ยงสัตว์ และการชุดแร่ทองคำ ที่เป็นชุมทรัพย์อันเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ตลอดจน**มิติด้านสิ่งแวดล้อม** พบว่าบ้านบ่อนางชิงถือเป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านธรรมชาติเป็นอย่างมาก เนื่องด้วยสภาพภูมิประเทศ ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาส่งผลทำให้มีฝนตกต้องตามฤดูกาล สมาชิกในชุมชนรวมกลุ่มกันปลูกป่าบนภูเขาเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้กับหมู่บ้าน และเป็นการป้องกันการพังทลายของหน้าดินบริเวณภูเขา ทั้งนี้ได้มีการปลูกพืชสมุนไพรเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และใช้ประโยชน์จากสมุนไพรชนิดต่าง ๆ ในชุมชน รวมถึงสมาชิกในชุมชนมีความร่วมมือกันทำเกษตรแบบไม่ใช้สารเคมี จึงทำให้ระบบนิเวศในชุมชนมีความสมบูรณ์เป็นอย่างมาก และสุดท้าย**มิติด้านเทคโนโลยี** พบว่าชุมชนบ้านบ่อนางชิงได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และมีการบูรณาการให้เข้ากับวิถีชีวิตอย่างลงตัว โดยมีการใช้เครื่องทุ่นแรงเข้ามาร่วมกับการทำการเกษตรต่าง ๆ ตลอดจนมีการใช้เครื่องสูบน้ำได้ดินเพื่อการใช้อุปโภคและบริโภคในครัวเรือน รวมถึงมีการจัดตั้งเครื่องออกกำลังกายสมัยใหม่ในชุมชนเพื่อการกระตุ้นและสร้างเสริมสุขภาพให้กับสมาชิกในชุมชนให้มีความแข็งแรง

นอกจากนี้เขตพื้นที่ของหมู่บ้านบ่อนางชิงยังมีทรัพยากรทางธรรมชาติ คือ แร่ทองคำจากหลักฐานที่ค้นพบทำให้ทราบว่าอดีตในยุคล่าอาณานิคมได้มีชาวต่างชาติเข้ามาทำเหมืองแร่ทองคำ ในบริเวณหมู่บ้านและในสมัยนั้นจะสังเกตได้จากหลักฐานที่ชาวบ้านได้ค้นพบบ่อทองโบราณขนาดใหญ่ถึง 2 บ่อและอุปกรณ์เครื่องมือในการชุดทอง เช่น รางรถไฟ - โบกี้ขนแร่ทองคำ และเครื่องมืออุปกรณ์ในการชุดทอง ต่อจากนั้นเป็นต้นมา หากใครได้เข้ามาที่บ้านบ่อนางชิงแล้วนั้น เชื่อเหลือเกินว่าจะเกิดความหลงใหลและประทับใจอย่างมีรูสึม

ประวัติบ้านคลองไก่อเถื่อน

หมู่ที่ 1 ตำบลคลองไก่อเถื่อน อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน

บ้านคลองไก่อเถื่อน ในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ ลำคลอง มีน้ำไหลตลอดทั้งปี มีต้นน้ำจากเขาเหลี่ยม เขากกมะม่วงและเขาตาร็อก ซึ่งไหล ไปทางทิศตะวันตกและมีไก่อป่าอาศัยอยู่ในช่วงฤดูแล้งเดือนเมษายน-พฤษภาคม ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีไก่อป่าเยอะมากมาอาศัยอยู่ตามริมแนวชายคลองจนผู้ที่ผ่านไปมาเห็นเป็นประจำชาวบ้านจึงได้เรียกคลองนี้ว่า “คลองไก่อป่า” หรือ “คลองไก่อเถื่อน”

ประมาณปี พ.ศ. 2513 เริ่มมีผู้คนอพยพมาอาศัย ทำมาหากินในพื้นที่ ถางป่า จับจองที่ดินเพื่อทำนา ทำไร่ ทำสวน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2516 พื้นที่บริเวณนี้มีขบวนการคอมมิวนิสต์เข้ามามีบทบาท และปลุกระดมชาวบ้านร่วมกันต่อต้านรัฐบาล ทำให้ชาวบ้านมีความเป็นอยู่อย่าง หวาดระแวง ต่อมาทางการก็เข้ามากวาดล้างขบวนการคอมมิวนิสต์ และจัดตั้งเป็น หมู่บ้านขึ้นมาเพื่อให้ชาวบ้านได้มีที่อยู่และพื้นที่ทำมาหากิน โดยกำหนดให้เป็น “หมู่ที่ 5 บ้านคลองไก่อเถื่อน ตำบลไทยอุดม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี”

วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2528 ตำบลคลองหาดได้แยกออกจากอำเภอวัฒนานคร ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอคลองหาด

ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 กิ่งอำเภอคลองหาด ได้ยกฐานะเป็นอำเภอคลองหาด และจำนวนประชากรได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้หมู่ที่ 5 บ้านคลองไก่อี้นแยกออกเป็น 2 หมู่ โดยเพิ่ม หมู่ที่ 1 บ้านคลองไก่อี้น ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด จังหวัดปราจีนบุรี

ต่อมาเมื่อ 1 ธันวาคม 2536 ได้มีพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้น ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่มที่ 110 ตอนที่ 125 ลงวันที่ 2 กันยายน 2536 เป็นผลให้จังหวัดสระแก้ว ได้เปิดทำการใน วันที่ 1 ธันวาคม 2536 โดยเป็นจังหวัดที่ 74 ของประเทศไทย หมู่ที่ 1 บ้านคลองไก่อี้นจึงเปลี่ยนเป็น หมู่ที่ 1 บ้านคลองไก่อี้น ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ในเวลาต่อมา

ประวัติบ้านเขาสารภี

หมู่ที่ 3 ตำบลทับพริก อำเภอรัญประเทศ

ประวัติศาสตร์ตำบลทับพริก ได้มาจากคำบอกเล่าของชุมชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ตั้งแต่ช่วงเริ่มจัดตั้งหมู่บ้านและชาวชุมชนที่เป็นรุ่นลูกหลานที่ช่วยกันเล่าเรื่องราวของหมู่บ้าน ทั้งจากประสบการณ์ตรงและจากที่ได้ยินมา ประวัติศาสตร์ตำบลทับพริก แบ่งออกเป็นยุคต่าง ๆ ตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านเป็น 8 ยุค โดยบริบททั่วไปของบ้านทับพริกใน**มิติด้านสังคม** พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนที่มีขนาดไม่ใหญ่มาก เนื่องจากมีการแยกตัวของหมู่บ้านเพื่อการวางระบบบริหารจัดการ ซึ่งการอยู่ร่วมกันในชุมชนจะเป็นลักษณะของเครือญาติที่คอยให้ความช่วยเหลือระหว่างกัน ขณะเดียวกันความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกัมพูชาซึ่งเป็นอาณาเขตติดต่อกัน โดยสมาชิกในชุมชนมักเรียกว่าเป็นเมืองพี่เมืองน้อง **มิติด้านการเมือง** พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนปกครองโดยผู้ใหญ่และคณะผู้ช่วย ซึ่งเป็นผู้ที่ประสานระหว่างหน่วยราชการและประชาชนในเรื่องของการสื่อสารต่าง ๆ ตลอดจนบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนานและเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ในยุคต่าง ๆ ของการก่อตั้งชุมชนนั้นเต็มไปด้วยเรื่องราว ความสัมพันธ์ตลอดจนเหตุการณ์สำคัญ ๆ ไว้มากมาย เหตุการณ์ ขณะที่**มิติด้านเศรษฐกิจ** พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นหมู่บ้านที่มีทุนทางเศรษฐกิจดีมาก เนื่องจากมีตลาดการค้าพรมแดนขนาดเล็ก สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชน โดยสมาชิกในชุมชนบ้านเขาสารภีมีการนำผลผลิตไปจำหน่าย ณ บริเวณ

จุดพรมแดนไทย – กัมพูชา ทำให้เกิดรายได้ต่อชุมชนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ชาวบ้านได้มีการรวมกลุ่มด้านการสร้างอาชีพสามารถสร้างอำนาจการต่อรองและลดราคาสินค้าได้รวมถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติเนื่องจากในพื้นที่สภาพภูมิอากาศ และสภาพภูมิประเทศที่เอื้อให้พื้นที่ส่วนใหญ่มีความพร้อมทั้งด้านการตกของฝนเนื่องจากมีภูเขาที่เป็นแหล่งรองรับน้ำ กล่าวคือ เมื่อมีพายุเข้าจากฝั่งทะเลอ่าวไทย ก็จะมีคลื่นตัวเข้ามาทางจังหวัดจันทบุรี และอ่อนกำลังลงบริเวณบ้านเขาสารภี ทำให้ชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ด้านน้ำและดิน และสุดท้ายมิติด้านเทคโนโลยี พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนเกษตรกรรม ที่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยทุ่นแรงในการทำการเกษตร เช่น รถไถ รถตัดอ้อย และรถบรรทุกขนาดใหญ่ โดยบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหมตามวิถีธรรมชาติ โดยชุมชนจะดำเนินการสร้างโรงเรือนเลี้ยงไหมที่มีความสะอาด ปลอดภัยและต้นทุนการสร้างไม่สูงมากนัก

ทั้งนี้ภูเขาบ้านเขาสารภีตั้งอยู่บริเวณภายในวัดเขาสารภี ซึ่งอุดมไปด้วยพืชพรรณต่าง ๆ ทั้งไม้ยืนต้นและพืชคลุมดิน ซึ่งเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์หอยหอมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติอันทรงคุณค่าของชุมชน โดยสมาชิกมีความรักและหวงแหนธรรมชาติเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมที่สมาชิกในชุมชนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การอนุรักษ์พันธุ์หอยหอม การปลูกป่าทดแทนเพื่อรักษาสภาพระบบนิเวศในธรรมชาติ ภายในชุมชนนั้นเกิดความยั่งยืนสืบไป โดยครั้งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาสารภีทรงมีพระราชดำริให้ชาวบ้าน “บ้านเขาสารภีควรให้ความสำคัญและอนุรักษ์หอยหอมไว้” ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับชุมชนบ้านทับพริกอย่างหาที่สุดมิได้

ประวัติบ้านหนองแขว

หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแขว อำเภอกอสุ่ง

บ้านหนองแขว ประวัติความเป็นมาไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันได้ว่าจัดตั้งหมู่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. ไต แต่จากการบอกเล่าต่อ ๆ กันมาของผู้เฒ่าผู้แก่ที่อยู่ในหมู่บ้าน ทำให้สามารถสันนิษฐานได้ว่าราวประมาณปี พ.ศ. 2376 ซึ่งผู้ที่มาตั้งรกรากชื่อ หลวงสุวรรณ (ซึ่งเป็นขุนนางเก่าของเจ้านครเวียงจันทน์) เนื่องจากเกิดสงครามกลางเมือง จึงได้อพยพพาเหล่าไพร่พลราษฎรไปหาถิ่นฐานใหม่เรื่อยลงมาทางตอนใต้ เข้าสู่อาณาจักรเขมร และเข้ามายังอาณาจักรสยาม จนกระทั่งมาพบแหล่งน้ำธรรมชาติ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณธัญญาหาร เป็นภูมิประเทศเหมาะสมแก่การก่อตั้งหมู่บ้าน ซึ่งในหนองน้ำนั้นมีต้นหญ้าแขว (ต้นพืชชนิดหนึ่งคล้ายกับต้นกก) ขึ้นอยู่เต็มไปหมด หลวงสุวรรณ จึงเรียกว่า “หนองแขว” และได้ตั้งหลักปักฐาน ณ บ้านหนองแขว (ในปัจจุบัน) อย่างเป็นทางการ หลวงสุวรรณ จึงถือเป็นต้นตระกูลของคนบ้านหนองแขว โดยมีนามสกุลว่า เชื้อสุวรรณ และเป็นผู้นำหมู่บ้านคนแรกกาลเวลาผ่านไปหมู่บ้านมีการพัฒนา ผ่านผู้นำหลายรุ่นจวบจนมา ถึงปัจจุบันนี้

ต้นแขวง ถือเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน ผู้ก่อตั้งบ้านได้นำมาตั้งชื่อบ้าน สมัยก่อนจะขึ้นอยู่ที่สระน้ำใหญ่หมู่บ้าน เมื่อมีการขุดลอกเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เริ่มสูญหายไปจากหมู่บ้าน คงเหลือไว้ให้คนรุ่นหลังได้เห็นอยู่หน้ากุฏิเจ้าอาวาสวัดหนองแขวง

ปัจจุบันบ้านหนองแขวง มีทั้งหมด 129 ครัวเรือน อยู่จริง 90 ครัวเรือน ประชากร ทั้งหมด 469 คน แบ่งเป็น ชาย 247 คน หญิง 222 คน โดยมี นายทองสา ถาวรสาดี เป็นกำนันตำบลหนองแขวง และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 สำหรับศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100

ประวัติบ้านทัพไทย

หมู่ที่ 1 ตำบลทัพไทย อำเภอดาพระยา

เมื่อปี พ.ศ. 2522 บ้านทัพไทย หมู่ที่ 1 ตำบลทัพไทย อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว เป็นที่อยู่อาศัยของชาวกัมพูชาที่หลบหนีภัยสงครามเข้ามาในเขตประเทศไทย ตามบริเวณแนวชายแดน โดยรัฐบาลไทยได้จัดพื้นที่ให้และเปิดเป็นศูนย์อพยพตามแนวชายแดน ซึ่งโครงการเดิมเป็นที่ตั้งของศูนย์รับผู้อพยพลี้ภัยจากสงครามเขมรแดง (SITE 2) ในปี พ.ศ. 2523 หลังจากที่ได้ส่งตัวผู้อพยพกลับราชอาณาจักรกัมพูชาหมด กองกำลังบูรพา โดยพลเอกพิจิตร กุลละวณิชย์ ในสมัยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านป้องกันตัวเองตามแนวชายแดน (อพป.) หรือหมู่บ้านทัพไทยในปัจจุบัน และย้ายชาวบ้านจากศูนย์รับอพยพอพยพเข้ามาอยู่อาศัย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวบ้านสันลอชนัน

จากคำบอกเล่าของคุณเกีย สิงห์สราญรมย์ ผู้ใหญ่บ้านคนแรกของบ้านทัพไทย ได้เล่าว่า “ในช่วงสงครามได้พบคนล้มตายจากสงครามมากมาย แม้กระทั่งสัตว์ต่าง ๆ เช่น วัว ควาย ทำให้ต้องย้ายจากหมู่บ้านสันลอชนันไปอยู่ในศูนย์อพยพหมู่บ้านโคกเพร็กเป็นเวลา 3 ปี หลังจากนั้นทางรัฐบาลจึงได้จัดสรรที่ดินเพื่อก่อตั้งหมู่บ้านทัพไทยขึ้น ในช่วงระยะแรกหมู่บ้านยังอยู่ในภาวะสงคราม ชาวบ้านมีการติดอาวุธ

เพื่อดูแลตนเอง การเดินทางออกจากหมู่บ้านทำได้ยากเนื่องจากมีความอันตรายมาก และมีการลักขโมยสินค้าทางการเกษตรของชาวบ้าน แต่คนที่มาขโมยก็จะนำเงินใส่ถุง และไปห้อยไว้กับกิ่งไม้เพื่อให้เจ้าของสวน ไม่ได้เอาไปฟรี ๆ แค่นี้ได้แจ้งเจ้าของสวนล่วงหน้าเท่านั้น”

ผลของสงครามได้ทิ้งร่องรอยความเสียหาย บาดแผลทางจิตใจ และทางร่างกายให้กับชาวบ้าน ชาวบ้านหลายคนสูญเสียสมาชิกในครอบครัว บางคนต้องพิการหรือมีบาดแผลตามร่างกาย

แต่ก็มีเรื่องราวดี ๆ ที่เกิดขึ้น คือมิตรภาพของคนในชุมชนเกิดความรัก ความผูกพันจากที่ผ่านเรื่องราวต่าง ๆ มาด้วยกัน รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านฝั่งไทยและกัมพูชา มีการเดินทางไปมาหาสู่กันฉันพี่น้อง และบางคนเป็นพี่น้องกันทางสายเลือดจริง ๆ มี ปู่ ย่า ตา ยายร่วมกัน แต่ถูกพลัดพรากจากสงคราม ซึ่งยังมีประเพณีวัฒนธรรมที่ผสมผสานกันระหว่างไทยและกัมพูชา เช่น โคมลม โคมไฟ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ โยนสะบ้า รำกระโทบ แซนโฎนตา มีการใช้ภาษาเขมร ในการสื่อสาร และนับถือศาสนาพุทธ

คุณเกีย สิงห์สราญรมย์
ผู้ใหญ่บ้านคนแรกของบ้านทัพไทย

ด้านคนดี

กิจกรรมด้านคนดีบ้านวังหิน

หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว

การจะเป็นต้นแบบหรือการทำให้คนในชุมชนนั้นยอมรับ ต้องเริ่มต้นจากการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นที่เคารพของคนในชุมชน โดยได้นำหลักการแนวทางการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ร่วมกับพัฒนาพื้นที่การรักษาความสะอาดของชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความรักและความสามัคคีภายในชุมชน เช่น วัฒนธรรมประเพณีประจำปี ปีใหม่ เข้าพรรษา ออกพรรษา และอื่น ๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนของหมู่บ้านวังหิน เพื่อเป็นกำลังสำคัญของหมู่บ้านในอนาคตของบ้านวังหิน

ชุมชนบ้านวังหิน หมู่ที่ 10 เป็นหมู่บ้านมีบรรยากาศที่น่าอยู่เรียบง่าย ผู้คนมีอัธยาศัยดี มีน้ำใจงาม เอื้อเฟื้อและรู้จักแบ่งปัน การให้ความร่วมมือเข้าร่วมประชุมประจำเดือน และการเคารพกฎระเบียบที่ได้ตั้งร่วมกันเอาไว้ จากการลงพื้นที่การสำรวจสามารถแบ่งข้อมูลออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคนดี ด้านสุขภาพดี ด้านรายได้ดี และด้านสิ่งแวดล้อมดี

“การทำงาน มุ่งเน้น
และยึดประโยชน์
ของชุมชนเป็นที่ตั้ง”

สมพงษ์ หงษ์โสภาพ
ผู้ใหญ่บ้านวังหิน หมู่ที่ 10

กิจกรรมด้านคนดีบ้านพระเพลิง

หมู่ที่ 1 ตำบลพระเพลิง อำเภอลำลูกกา

การเริ่มต้นเป็นคนดีนั้น เริ่มจากการปฏิบัติตนเองเป็นแบบอย่าง การมุ่งมั่นในการทำงานเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน โดยเริ่มจากการเป็นเกษตรกรจนได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานศูนย์เรียนรู้ชาวอินทรี เป็นเกษตรกรแบบเกษตรอินทรีย์ตัวอย่าง ไม่ใช้สารเคมี ปลอดภัยต่อชีวิต คำนึงชีวิตสู่เกษตรกร เป็นผู้นำเกษตรกรในชุมชนเข้าร่วมโครงการ การปลูกข้าวระบบอินทรีย์ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การบรรจุข้าวกล้องระบบสุญญากาศ การทำนาอินทรีย์ที่มีการรวมตัวกันของประชาชน 3 หมู่บ้าน คือ บ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1, บ้านนาคันหัก หมู่ที่ 2 และบ้านชัยมูล หมู่ที่ 12 โดยใช้พื้นที่สาธารณะของหมู่บ้าน ในการทำนาอินทรีย์ ข้าวไรต์เบอร์รี่ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ เช่น ที่ทำการปกครองอำเภอลำลูกกา องค์การบริหารส่วนตำบลพระเพลิงในการเข้าร่วมการดำเนินงานตามช่วงระยะเวลาต่าง ๆ เป็นประจำกลุ่มเกษตรกรที่เข้ารับการอบรมโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวปลอดภัย/ ข้าวอินทรีย์ ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 20 คน

บุคคลต้นแบบ

คุณจิรภัทร ปักครีก (ผู้ใหญ่บ้าน บ้านพระเพลิง)

คนดีบ้านพระเพลิงเริ่มต้นจากการสร้างกฎระเบียบให้กับตนเองและปฏิบัติตนตามกฎข้อบังคับของชุมชนและสังคม การเป็นคนดีได้ต้องเริ่มต้นจากเด็กและเยาวชนปลูกจิตสำนึก จากการเข้าวัดปฏิบัติธรรม ฟังธรรมะอย่างสม่ำเสมอ การนำหลักธรรมคำสอน หรือนำศีล 5 ไปปฏิบัติอย่างน้อยตามเทศกาลสำคัญ มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกสาธารณะ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ส่งเสริมการอนุรักษ์ พัฒนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณี สร้างกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกต่อสาธารณะ มีน้ำใจ และเสียสละ ยึดหลักธรรมของศาสนาเป็นที่ตั้ง และส่งเสริมให้มีการเชิดชูคนดี สนับสนุน ปกป้องคนดี ให้ทำความดีต่อไป เพื่อประโยชน์แก่สังคมคนในชุมชนบ้านพระเพลิง

กิจกรรมด้านคนดีบ้านตาหลังใน

หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น

กิจกรรมเกี่ยวกับโครงการ สระแก้วเมืองแห่งความสุขด้วย 4 ดี วิธีพอเพียง ในหมู่บ้านตาหลังในว่า การส่งเสริมในด้าน “คนดี” ในหมู่บ้านตาหลังใน ทำโดยใช้วิธีการชักชวนให้คนรุ่นใหม่มาให้ความสำคัญและสนใจการทำนุบำรุงศาสนา พอถึงช่วงเทศกาลงานบุญต่าง ๆ ทางผู้นำชุมชน และผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนจะออกจากบ้าน มารวมตัวกัน โดยส่วนใหญ่แล้ว จะมีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชนอยู่แล้ว และเป็นสถานที่ในการปฏิบัติธรรมในช่วงวันสำคัญทางศาสนา ในทุก ๆ ปี วัดตาหลังใน จะจัดกิจกรรมทำบุญปรีวาสกรรม เพื่อเป็นการทำบุญ รักษาศีลของผู้ที่ศรัทธา และนับถือในพุทธศาสนาได้ปฏิบัติธรรม โดยผู้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม เชื่อว่า เป็นการทำบุญเพื่อทำให้จิตใจของตนเองสงบขึ้นและมีสมาธิกับตัวเองมากขึ้น ในส่วนของชาวบ้านทั่วไปที่ไม่ได้เข้าร่วมปฏิบัติธรรม รักษาศีลที่วัด จะเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยทำอาหารเลี้ยงพระสงฆ์และแม่ชีที่เดินทางมาร่วมปฏิบัติธรรม และช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เดินทางมาร่วมทำบุญภายในวัด โดยกำหนดการจัดงานทำบุญปรีวาสกรรมจะจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี และจัดเป็นเวลา 9 วัน 9 คืน

นอกจากนั้นบ้านตาหลังใน ได้รณรงค์งานบุญปลอดเหล้า ปลอดการพนัน ซึ่งชุมชนได้เข้าร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน ผลจากการรณรงค์งานบุญปลอดเหล้า ปลอดการพนันที่ชุมชนดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ ของชุมชนลดลงได้ถึงร้อยละ 80 และทำให้การทะเลาะวิวาทของคนในชุมชนลดลงตามไปด้วย

บุคคลที่เป็นต้นแบบ

พ่อสมจิต สีสาร

ในการปฏิบัติตัวเป็นคนดีในหมู่บ้านตาหลังใน ได้กล่าวไว้ว่า คนทุกคนเป็นคนดีในตัวเอง ทุกคนในชุมชนมีจิตอาสาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น จะเห็นได้จากงานบุญ งานพิธีกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นโดยชุมชน ทุกคนจะเข้ามาช่วยเหลือกันอยู่เสมอ และสิ่งที่สำคัญในการเป็นคนดี คือ การรักษาศีลอย่างง่าย ๆ คือ รักษาศีล 5 ในการดำรงชีวิต ก็พอเพียงแล้ว และมีเคล็ดลับในการใช้ชีวิตคู่กับคุณแม่ได้อย่างยาวนานคือ การพูดความจริง ซื่อสัตย์ต่อตัวเองและต่อคู่ครองของเรา และที่สำคัญคือ เมื่อภายในครอบครัวมีปัญหาจะใช้วิธีการหันหน้ามาพูดคุยกัน เพื่อหาทางออกร่วมกัน ทำให้เราอยู่ด้วยกันด้วยความเข้าใจมาตลอด

กิจกรรมด้านคนดีบ้านวังทอง หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

“คนดี” บ้านวังทอง หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว

คนดี แห่งบ้านวังทองเริ่มต้นจากการสร้างกฎระเบียบให้กับตนเองและปฏิบัติตนตามกฎหมายข้อบังคับของชุมชนและสังคม การเป็นคนดีได้ต้องเริ่มต้นจากเด็กและเยาวชน ปลูกจิตสำนึก จากการเข้าวัดปฏิบัติธรรม ฟังธรรมะอย่างสม่ำเสมอ การนำหลักธรรม คำสอน หรือนำศีล 5 ไปปฏิบัติอย่างน้อยตามเทศกาลสำคัญ มีคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึกสาธารณะ ยิ้มแย้มแจ่มใส มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นอกจากนี้บ้านวังทองส่งเสริมการอนุรักษ์ พัฒนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณี สร้างกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกต่อสาธารณะ มีน้ำใจ และเสียสละ ยึดหลักธรรมของศาสนาเป็นที่ตั้ง และส่งเสริมให้มีการเชิดชูคนดี สนับสนุน ปกป้อง คนดี ให้ทำความดีต่อไป เพื่อประโยชน์แก่สังคมคนในชุมชนวังทอง

“คนดี”

ต้องมีความซื่อสัตย์ มีความเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม
ช่วยเหลือชุมชน ไม่สร้างความเดือดร้อน

บุคคลต้นแบบ

“การเป็นผู้นำ ผู้ใหญ่บ้านหรือแม้แต่หัวหน้างาน การจะใช้คนอื่น
ใช้ว่าจะออกแต่คำสั่งให้เขาทำงาน แต่ต้องทำงานเป็นตัวอย่าง
ให้เขาดู เขาถึงจะเข้าใจและทำตาม”

การเป็นคนดีจำเป็นต้องมีความซื่อสัตย์ ลด ละ เลิกอบายมุขต่าง ๆ เป็นคนที่ช่วยเหลือเกื้อกูลภายในชุมชน การมีน้ำใจช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับชุมชน นายฉัตรชัย จันทรมงคล สร้างกระบวนการทำงาน พุ่มเทแรงกาย และเวลาในการพัฒนาชุมชนบ้านวังทอง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม พัฒนาและสนับสนุนโรงเรียนบ้านวังทอง นอกจากนี้ยังให้เกียรติแก่ทุกคน สร้างความเสมอภาคภายในชุมชน ให้ความเคารพ และเชื่อใจในการทำงานของทีมงานจนได้รับความไว้วางใจและความเคารพนับถือของคนในชุมชน ด้านการดำเนินชีวิตได้เป็นตัวอย่างการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รัชกาลที่ 9 มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต การทำการเกษตรปลูกพืชผสมผสาน การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงหน้าแล้งและส่งเสริม ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตรเผยแพร่แก่คนในชุมชน และจัดโครงการเพื่อเพิ่มองค์ความรู้ให้กับชาวบ้านวังทองเพื่อพัฒนาแนวคิด เพิ่มองค์ความรู้ และสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนในชุมชน

กิจกรรมด้านคนดีบ้านบ่อนางชิง

หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอ้วนานคร

บ้านบ่อนางชิงเป็นชุมชนที่อยู่กันแบบเครือญาติ จึงมีกิจกรรมประเพณีต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอและได้รับการตอบรับจากชุมชนดีเสมอมา ทั้งนี้เนื่องจากครอบครัวแต่ละครอบครัวได้มีการสื่อสารกันเป็นระยะ ๆ จึงทำให้การรับรู้ข้อมูลทางด้านการจัดกิจกรรมกระจายไปได้อย่างทั่วถึง เช่น สมาชิกในครอบครัวจะชักชวนกันไปทำบุญเพื่อสานความสัมพันธ์ในครอบครัวและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชุมชนให้คงอยู่ไว้ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าในมิติด้านคนดี บ้านบ่อนางชิงเป็นชุมชนหนึ่งที่สมาชิกให้ความสำคัญกับด้านศีลธรรมและประเพณีอันดีงาม ในขณะที่ผู้ใหญ่ในชุมชนก็เป็นบุคคลที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนในชุมชนได้เป็นอย่างดี และหากผู้อ่านได้มีโอกาสได้เข้าไปเยี่ยมชมเยือนบ้านบ่อนางชิง ท่านจะได้พบกับรอยยิ้มและการต้อนรับอันแสนอบอุ่น ของสมาชิกบ้านบ่อนางชิงแห่งนี้อย่างแน่นอน

“บ้านเราอยู่กันแบบพี่แบบน้อง มีอะไรก็พูดคุยกัน
โดยไม่ยึดติดกับตำแหน่งใด ๆ
ด้วยความคาดหวังอยากเห็นหมู่บ้านมีการเปลี่ยนแปลง
ไปในทางที่ดีขึ้น มีสุขภาพร่างกายสุขภาพจิตใจ
และมีรายได้ดีอย่างต่อเนื่อง”

สุบันท์ เขียมกิ่ง. 2562
(ผู้ใหญ่บ้าน บ้านบ่อนางชิง)

กิจกรรมด้านคนดีบ้านคลองไก่อเลื้อน
หมู่ที่ 1 ตำบลคลองไก่อเลื้อน อำเภอลองหาด

“หลักการบริหาร ให้คิดว่า
ทุกคนคือพี่น้อง
การปกครองคน
ต้องปกครองแบบพี่แบบน้อง
เสมือนญาติ
เขาจึงจะไว้ใจและเชื่อเรา”

นายสุเทพ แจ่มหอม
กำนันตำบลคลองไก่อเลื้อน

เป็นบุคคลที่นำหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ มาใช้ในการทำการเกษตรในพื้นที่
ของตนเอง และทำเป็นตัวอย่าง ให้ชาวบ้านดู และเมื่อชาวบ้านเห็นว่ามันได้ผลจริง
เดี่ยวชาวบ้านก็ทำตามเอง ซึ่งเมื่อมีผลผลิตก็เอามารวมกัน วางขายรายรับที่ได้ก็แบ่ง
ตามสัดส่วน ก็จะเกิดกิจกรรมและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

“ ทำทุกอย่างด้วยใจ เพื่อพัฒนาชุมชน
ให้มีความอยู่ดี กินดี แล้วความสุข
ก็จะตามมาเอง ภูมิใจ ดีใจ
ที่เห็นชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ”

นางลำดวน ก้องกลางดง เป็นทั้ง ส.อบต.คลองไถ่เถื่อน เป็นทั้งประธานกลุ่ม
จับผ้าและทำดอกไม้จันทน์ รวมทั้งเป็นแกนนำในการทำกิจกรรมจิตอาสาของชุมชน
และเป็นผู้ที่แสวงหาแหล่งงบประมาณ เพื่อนำมาสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีรายได้เพิ่ม
มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

กิจกรรมด้านคนดีบ้านเขาสารภี

หมู่ที่ 3 ตำบลทับพริก อำเภอรัญประเทศ

บ้านเขาสารภีเป็นชุมชนขนาดเล็ก มีการวางโครงสร้างการบริหารงานท้องถิ่น ที่ต้องมีการแยกหมู่บ้านเพื่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สมาชิก ในชุมชนมีความผูกพันอยู่กับแบบเครือญาติ มีการติดต่อสื่อสารกันตลอดเวลา หากพิจารณาระดับบุคคล ทางด้านคนดี พบว่า ผู้นำมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อน ชุมชนให้มีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บ้านเขาสารภีจะได้รับการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุน จากผู้นำในทุกระดับ ตั้งแต่ นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน ที่ทำหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถที่มาพร้อมกับความสุข เพื่อประโยชน์ของสมาชิกในชุมชน กล่าวคือ ผลงานที่โดดเด่นคือ กระบวนการ ของพื้นที่ทำกินให้กับสมาชิกในชุมชน โดยผู้นำมีการประสานกับทุกหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอันเนื่องมาจากการที่สมาชิกในชุมชนไม่มีพื้นที่ทำกิน แต่คนนอกพื้นที่ สามารถเข้ามาจับจองพื้นที่ได้อย่างอิสระ ทั้งนี้ผู้นำได้ยื่นเสนอปัญหาดังกล่าวถึง หน่วยงานราชการ ทั้งทหาร ตำรวจ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายกรัฐมนตรี (สมัยนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) และมีการต่อสู้ทางด้านเอกสารจนกระทั่งสมาชิกบ้านบ่อนางชิง มีพื้นที่ทำกินเกือบครึ่งหมู่บ้าน นั่นคือความภาคภูมิใจและเป็นการทำเพื่อส่วนรวม

โดยแท้จริง ตลอดจนในชุมชนบ้านบ่อนางซึ่งมีกลุ่มบุคคลที่สำคัญและเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะนั้นคือ ครูครุทายาท ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาสารภี ซึ่งเป็นบุคคลที่จบจากโรงเรียนดังกล่าวและกลับมาปฏิบัติหน้าที่เป็นคุณครูให้กับเยาวชนในชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบและเป็นแรงบันดาลใจแก่นักเรียนทำด้วยความสุขและความตั้งใจทำให้ครูครุทายาท ดำเนินชีวิตได้ตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ได้สำเร็จ

จากการที่เราเป็นเด็ก ตชด. เราจะเห็นว่าอะไรที่ยังไม่มีการพัฒนา
การเป็นครู ตชด. ไม่ใช่เพียงแค่การใส่ชุด ตชด.
แต่ เราต้องมีใจด้วย ต้องเป็นได้และทำได้ทุกอย่าง
ตั้งแต่จับปืนถึงจับตะหลิว เพื่อเด็ก ๆ
ดังนั้น ไม่มีงานไหนที่ไม่หนักทุกงานหนักหมดแต่เพื่อประเทศชาติ
และเด็ก ๆ ที่จะเติบโตไปมีอนาคตที่สดใส ครูก็ยินดี

สำรวจ อินอุ่นโชติ. 2562
(ครูครุทายาท โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านเขาสารภี)

กิจกรรมด้านคนดีบ้านหนองแขง

หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแขง อำเภอโคกสูง

บ้านหนองแขง ได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมเนียมของหมู่บ้านในหมวดของคนดี โดยใช้กิจกรรมถนนสายบุญ และหมู่บ้านรักษาศีล 5 เป็นหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมทำให้เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่หลายคนหันมาให้ความสำคัญเรื่องการเข้าวัด สวดมนต์ ฟังธรรมะ เพิ่มขึ้น สำหรับทุก ๆ ปี หมู่บ้านจะมีงานปฐมนิเทศช่วง ต้น - กลาง เดือนมกราคม เป็นเวลา 9 วัน 9 คืน ณ ศูนย์ปฏิบัติธรรมดงย้านางติดกับเขาดิน และงานปฐมนิเทศช่วง ต้น - กลาง เดือนเมษายน เป็นเวลา 15 วัน 15 คืน ณ วัดหนองแขง ซึ่งมีพระสงฆ์และผู้มาปฏิบัติธรรมเป็นจำนวนมากตั้งแต่เด็กไปจนถึงผู้สูงอายุ และทุก ๆ วันพระ หรือช่วงเย็น ผู้เฒ่าผู้แก่จะพากันมาสวดมนต์ปฏิบัติธรรม ณ วัดหนองแขง ถือว่าเป็นกิจวัตรประจำ อีกทั้งมีการจัดกิจกรรมสืบสานวัฒนธรรม รักษาประเพณี กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรม และกิจกรรมจิตอาสา โดยใช้หลัก “บวร” บ้าน วัด โรงเรียน เพื่อให้คนในหมู่บ้านได้มีความสามัคคีกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นคนดีมีคุณธรรม อุทิศตนเพื่อสังคมส่วนรวม และห่างไกลจากอบายมุขต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวันสำคัญทางศาสนา, วันสงกรานต์, วันลอยกระทง, งานบุญประเพณีต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น และได้มีการรณรงค์ขอความร่วมมือในการปลอดเหล้า ปลอดการพนัน จึงส่งผลให้เกิดสิ่งดี ๆ ภายในหมู่บ้านตามมา เช่น ลดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท, ลดปัญหาความขัดแย้งภายในครอบครัว, ลดปัญหาของสังคม รวมไปถึงการขับเคลื่อนกิจกรรมห่างไกลจากยาเสพติด, กิจกรรมอบรมจริยธรรมคุณธรรม เป็นต้น

นางนัฐสิณี พิมพ์แพทย์ เป็นบุคคลตัวอย่างที่มีจิตอาสาทำงานอุทิศตนเพื่อสังคม ได้ทำหน้าที่เป็น อสม. ซึ่งตนเองนั้นมองว่าทำแล้วสบายใจ มีความสุขอยากเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน การที่เรามาทำตรงนี้ครอบครัวก็ไม่เคยมีปัญหา เพราะว่าทุกคน ในบ้าน ชอบทำงานจิตอาสา ไม่คิดสิ่งใดตอบแทน ทำด้วยใจ บางทีชีวิตก็รู้สึกท้อแต่พอได้มาทำตรงนี้ความรู้สึกก็เปลี่ยนไปเลยเหมือนกับว่าประโยชน์ส่วนรวมนั้นมากกว่าประโยชน์ของตัวเองเรา

กิจกรรมด้านคนดีหมู่บ้านทัฟไทย

หมู่ที่ 1 ตำบลทัฟไทย อำเภอตาพระยา

โดยพัฒนาจิตใจและปลูกฝังจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม ตามหลักพระพุทธศาสนาอันเป็นแนวทางการประพฤติตนที่ดี มีทักษะในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เด็กและเยาวชนนำหลักคำสอนที่รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

“การที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีได้ ตัวเราก่อนเป็นคนดี เมื่อเขาเห็นเขาก็จะปฏิบัติตาม เราก็จะสามารถสอนคนอื่น สอนเด็ก ๆ เยาวชนได้เพราะเขานับถือและเชื่อถือในตัวเรา หากเป็นวันอาทิตย์ ผมก็ได้ชวนเด็ก ๆ เยาวชนมาทำความดี ทำกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น ทำความสะอาดวัด”

ในชุมชนยังมีกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนเป็นคนดี เช่น ในทุกวันพระมีกิจกรรมทำบุญตักบาตรที่วัดและมีกิจกรรมการรวมกลุ่มเพื่อให้ผู้สูงอายุได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องสุขภาพ อาหาร และครอบครัว

- วันปีใหม่ มีกิจกรรมทำบุญตักบาตร ตั้งกองผ้าป่าผู้สูงอายุ
- วันสงกรานต์ มีการทำบุญตักบาตร มีกิจกรรมสรงน้ำพระ รดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ การตรวจสุขภาพ
- กิจกรรมธรรมะสัญจรคือการเทศนาธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น โรงเรียน และในหมู่บ้าน
- ประเพณีในวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ จะมีกิจกรรมทำบุญตักบาตร การเล่นสบ้าและการรำกระทบไม้มีกิจกรรมการปล่อยโคม สำหรับประเพณีที่สำคัญของหมู่บ้านทัฟไทย ก็คือ ประเพณีแซนโฌนตา

บุคคลตัวอย่าง

“การเป็นคนดีนอกจากเข้าวัดทำบุญแล้ว คือการได้ชักชวนคนให้ทำความดี”

คุณธรรมย์ เกิดปรี เล่าให้ฟังว่า “ในอดีตตนเองเป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตั้งแต่ พ.ศ. 2528 ก่อนก่อตั้งหมู่บ้าน โดยได้เข้าร่วมการอบรมหลักสูตรพนักงานสุขภาพชุมชน และเข้ามาช่วยดูแลชาวบ้านตามแนวชายแดนตั้งแต่ช่วงที่สาธารณสุขยังเข้าไม่ถึง ชุมชนรอบนอก และดูแลคนในชุมชนมาตั้งแต่การเกิดสงคราม รวมถึงอพยพมาอยู่ที่ บ้านทัพไทยพร้อมกับคนในชุมชน ต่อมาในปี 2543 ได้ไปศึกษาต่อในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาต่อที่วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี เมื่อเรียนจบได้ย้ายไปประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทับทิมสยาม 03 ตำบลทัพไทย อำเภอดาพระยา จังหวัดสระแก้ว ในตำแหน่งรักษาการแทนหัวหน้า สถานีอนามัย และในตำแหน่งหัวหน้าสาธารณสุข ต่อมาเกษียณอายุราชการเมื่อปี พ.ศ. 2553 และมีความคิดว่าตนเองอยากมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือส่วนรวมต่อไป เมื่อเห็นวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมต่าง ๆ ในชุมชนที่กำลังจะสูญหายไป จึงได้ทำการศึกษา เช่น การบายศรีสู่ขวัญ พิธีเรียกขวัญและพิธีกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ จนทำให้ปัจจุบันได้รับเลือกเป็นไวยาวัจกร ชักชวนเข้าบ้าน เข้าวัด ทำบุญ และทำความดี”

ด้านสุขภาพดี

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านวังหิน

หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว

บ้านวังหิน หมู่ที่ 10 เป็นหมู่บ้านมีการดูแลด้านสาธารณสุข การดูแลเบื้องต้น การทำความสะอาดภายในครัวเรือน และการทำความสะอาดภายในหมู่บ้าน เพื่อป้องกันและลดสาเหตุของการเกิดโรค และอันตรายจากสัตว์มีพิษต่าง ๆ และยังมีการดูแลอย่างต่อเนื่องจากกลุ่มของ อสม. ของหมู่บ้าน มีการลงพื้นที่ตรวจสอบเป็นประจำ และตรวจในช่วงการประชุมประจำเดือน เพื่อดูแลรักษาและการดูแลด้านสาธารณสุข มีความเอาใจใส่ของคนในชุมชนเอง นอกจากนี้ยังมีสนับสนุนด้านการออกกำลังกายของคนในชุมชนเพื่อดูแลรักษาของคนในชุมชนอีกทางหนึ่ง

สุขภาพดี

“การดูแลสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ เริ่มจากอาหาร การรับประทาน
พืชผักที่ปลูกเอง ไร้สารเคมี และออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ”

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านพระเพลิง

หมู่ที่ 1 ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์

สาธารณสุข อสม. บ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 พบว่า เป็นผู้ที่มีความเสียสละในการทำงานบริการเพื่อส่วนรวม การทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วยทุกคนในชุมชน การตรวจผู้ป่วยเป็นประจำและการประสานระหว่างเครือข่ายด้านสาธารณสุขในพื้นที่ให้มีการจัดการด้านสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน เช่น หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ การตรวจวัดความดันภายในชุมชน ตรวจวัดเบาหวาน การให้วัคซีนเด็ก และการกำจัดขยะ การบริจาคเลือด เป็นต้น

นอกจากนี้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดภายในชุมชนอย่างจริงจังที่เป็นปัญหาสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยการสร้างพลังทางสังคมและพลังชุมชนเอาชนะยาเสพติด การดำเนินการต่อสู้กับยาเสพติด แบบบูรณาการการดำเนินการแก้ไขปัญหากลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงในพื้นที่ ดังนี้

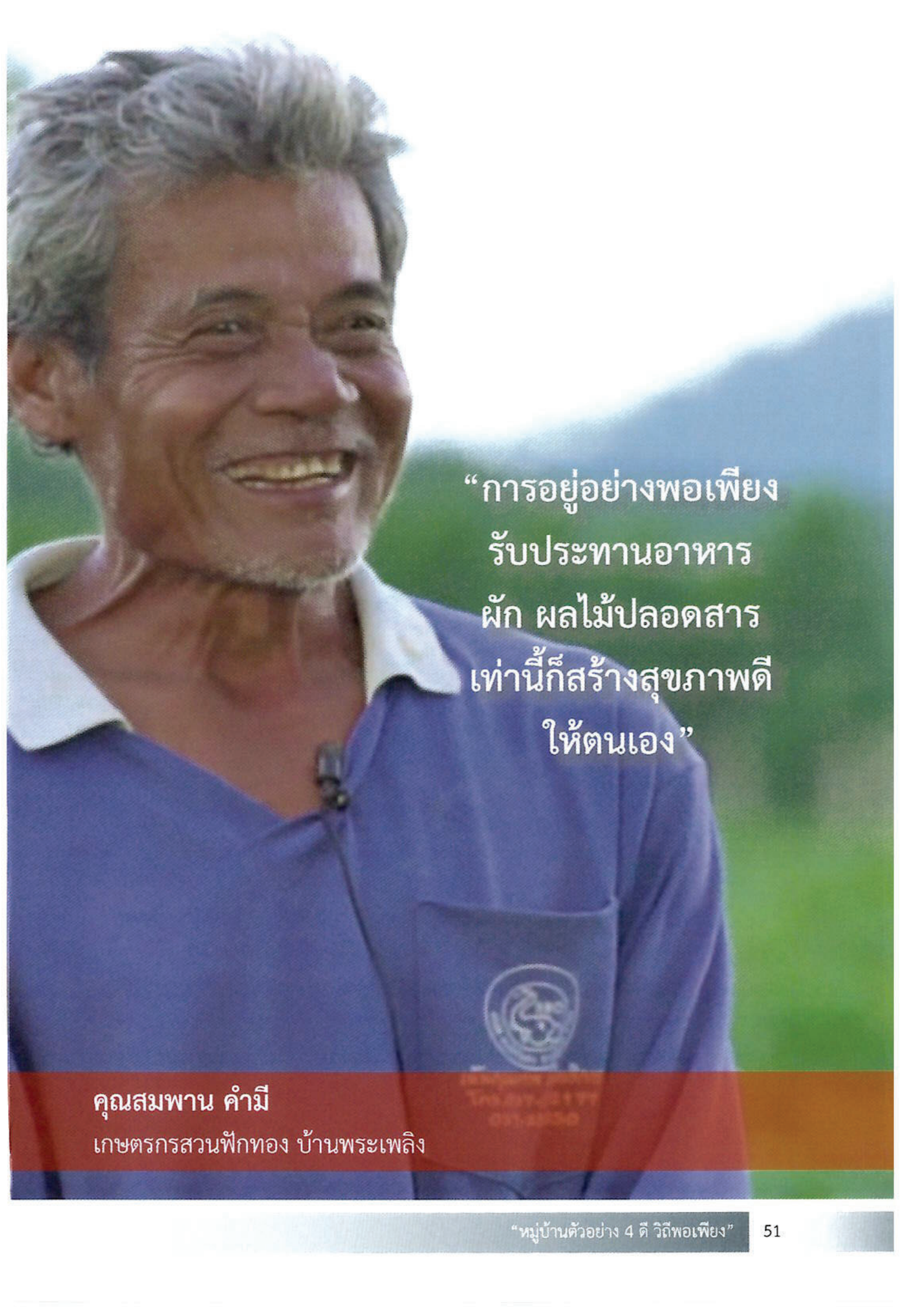
1. มีกลุ่มหรือองค์กรที่ปฏิบัติงานด้านยาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้าน/ ชุมชน เช่น คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ผู้ประสานพลังแผ่นดิน 25 ตาสับปะรด เป็นต้น โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

2. มีข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการประกาศให้ทราบทั่วกัน (ธรรมนูญหมู่บ้าน)

3. มีการประชุมหมู่บ้านชุมชน เพื่อค้นหา และตรวจสอบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4. มีการควบคุมดูแลไม่ให้มีแหล่งมั่วสุมในพื้นที่หรือจัดกิจกรรมเชิงป้องกันยาเสพติด จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด

“การอยู่อย่างพอเพียง
รับประทานอาหาร
ผัก ผลไม้ปลอดสาร
เท่านั้นก็สร้างสุขภาพดี
ให้ตนเอง”

คุณสมพาน คำมี

เกษตรกรสวนผักทอง บ้านพระเพลิง

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านตาหลังใน หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น

“เราไม่อยากให้ทุกคนตรำกับงาน
จนลืมดูแลสุขภาพของตัวเอง
และอยากให้คนในชุมชนหันมา
ใส่ใจสุขภาพของตัวเองให้มาก ๆ
ลองปรับพฤติกรรมภารกิจ
การใช้ชีวิตเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง
อายุที่ยืนยาว และสามารถ
ต่อสู้กับโรคร้ายไข้เจ็บได้”

ทิพวรรณ ศรีเพชร (หมอปุ้ม)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตาหลังใน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ตาหลังใน เริ่มดำเนินงานโครงการ 4 ดี วิถีพอเพียง มาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2557 โดยเป็นตำบลนำร่องของอำเภอวังน้ำเย็น ในการดูแลสุขภาพของประชาชนในตำบลตาหลังใน โดยทำการตรวจคัดกรองสุขภาพของประชาชนทุกปี ปีละ 1 ครั้ง โรคที่ตรวจคัดกรองได้แก่โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม การตรวจคัดกรองสารเคมี

ในเลือด และการป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ทั้งนี้ หากพบกลุ่มเสี่ยงที่จะเป็นโรคเบาหวาน หรือความดันโลหิตสูง ทาง รพ.สต.ตาหลังในจะจัดทำกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของพฤติกรรม การกิน การใช้ชีวิต และแนะนำการออกกำลังกายให้กับกลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงเป็นโรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง เพื่อที่จะไม่ให้กลุ่มเสี่ยงในพื้นที่กลายไปเป็นกลุ่มผู้ป่วยรายใหม่ในพื้นที่

ภายใน รพ.สต.ตาหลังใน ยังมีอาคารแพทย์แผนไทยไว้สำหรับบริการทางการแพทย์แผนไทย เช่น การนวด การอบสมุนไพร และการบริการยาสมุนไพร สำหรับการดูแล บำรุงร่างกายของผู้ป่วยในกลุ่มเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่ทาง รพ.สต.ตาหลังใน เฝ้าระวังและควบคุมไม่ให้เป็นประชาชนในชุมชนมีอัตราการป่วยเพิ่มในแต่ละปี พร้อมกันนั้น บริเวณพื้นที่ใน รพ.สต.ตาหลังใน ได้จัดสรรพื้นที่สำหรับการปลูกพืชสมุนไพร เพื่อเป็นวัตถุดิบในการใช้รักษาโรคทางการแพทย์แผนไทย

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านวังทอง

หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

การบริการด้านสาธารณสุขเชิงรุก และใช้เทคโนโลยีระบบ Quantum GIS หรือ QGIS ในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน การร่วมมือกันของคณะกรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลบ้านวังทอง ได้วางแผนการทำงานแบบบูรณาการ ทำงานเชิงรุกอย่างต่อเนื่อง โดยการทำงานให้ อสม.บ้านวังทองเดินทางเข้าตรวจเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงเป็นประจำทุกอาทิตย์ ส่งรายงานเพื่อประเมิน และปรับเปลี่ยนการรักษาตามอาการได้ทันเวลา นอกจากนี้ อสม.ของหมู่บ้านวังทองได้ดำเนินการตรวจวัดน้ำหนัก ความดันของคนในชุมชนอยู่เป็นประจำ โดยจะกระจาย อสม. ออกเป็น 4 กลุ่มของหมู่บ้าน เพื่อที่จะสามารถตรวจเช็คครอบคลุมทุกครัวเรือน นอกจากนี้ยังมีบริการตรวจเช็คเป็นประจำในการประชุมตามวาระการประชุมหรือกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ของหมู่บ้าน เพื่อเป็นการดูแลและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้น

กิจกรรมการออกกำลังกาย ณ ลานออกกำลังกายของชุมชน จนเกิดการจัดตั้งชมรม “แอโรบิกแดนซ์วังทอง” ให้เยาวชนและชาวบ้านวังทองรวมตัวกันออกกำลังกาย และฝึกซ้อมกีฬาเพื่อเตรียมการแข่งขันกีฬากลางในตำบลวังทองที่มีการจัดแข่งขันเป็นประจำ เพื่อเสริมสร้างสุขภาพและความเชื่อมความสัมพันธ์ของเด็กและเยาวชนระหว่างหมู่บ้าน

ชุมชนบ้านวังทองได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ กิจกรรมรณรงค์การป้องกันยุงลาย การให้ความรู้เรื่องไข้เลือดออกทั้งทางด้านวิชาการ เพื่อให้ชาวชุมชนบ้านวังทองหมู่ที่ 1 ตระหนักถึงความร้ายแรงของไข้เลือดออก วิธีการป้องกันและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย การทำงานเชิงรุกสำรวจพื้นที่ที่อาจเสี่ยงต่อการแพร่พันธุ์และโครงการรณรงค์สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า สร้างแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าภายในชุมชนบ้านวังทองและการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้สัตว์ทุกตัวภายในหมู่บ้าน และการเฝ้าระวัง เพื่อสร้างความมั่นใจให้คนในชุมชนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า หรือโครงการ 3 ล้าน 3 ปี เลิกบุหรีเทิดไท้องค์ราชันย์ และโครงการ “เยาวชนวัยใสพ้นภัยยาเสพติด” เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้เยาวชนรับรู้และลด ละ เลิก ห่างไกลยาเสพติด

สุขภาพดี บ้านวังทอง

“คนเราหากมีสุขภาพดี ก็เป็นลาภอันประเสริฐ ”

การสร้างเสริมสุขภาพที่ดีต้องเริ่มจากการดูแลตนเอง รับประทานอาหาร
ที่มีประโยชน์ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพเป็นประจำ

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านบ่อนางชิง

หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร

มิติด้านสุขภาพดี ชุมชนบ้านบ่อนางชิงเป็นชุมชนที่มีชุมทรัพย์ทางด้านสมุนไพรที่สำคัญ โดยสมาชิกในชุมชนได้ใช้สมุนไพรควบคู่กับภูมิปัญญาในการดูแลสุขภาพ เพื่อให้ร่างกายเกิดความแข็งแรง แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้านสุขภาพอย่างได้ผลดี โดยใช้พื้นที่บนภูเขาปลูกพืชสมุนไพรเพื่อเป็นศูนย์กลางเรื่องพืชสมุนไพรของชุมชน หากสมาชิกบ้านบ่อนางชิงต้องการใช้สมุนไพรเพื่อบำรุงหรือรักษาก็สามารถไปรับได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ยังเป็นที่น่าสนใจกลุ่มขนาดเล็กภายในชุมชนยังไม่ได้รับการตอบสนองจากจากชุมชนมากเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามเกือบทุกครัวเรือนในชุมชนบ้านบ่อนางชิงมีการปลูกพืชแบบไม่ใช้สารเคมีเพื่อบริโภคในครัวเรือนเพื่อป้องกันสารเคมีตกค้างในร่างกาย ซึ่งมีการดำเนินการดังกล่าวควบคู่กับการออกกำลังกาย

“ยายอายุ 70 ปีทำไม้กวาดมา 50 กว่าปีแล้ว
ทำตั้งแต่ขายอันละ 10 บาท ตอนนี้ 80 บาทแล้ว
ที่บ้านปลูกผักสวนครัวด้วย ปลูกเผือกินเหลือจากกินก็เอาไปขาย
บางครั้งก็มีคนมาซื้อถึงที่บ้านบางครั้งก็เอาไปขายที่ตลาดนัด
ยายชอบกินผัก น้ำพริก กินเนื้อหมูน้อยที่สุด ยายถึงแข็งแรงใจ”

สมจันทร์ เพ็ญชัย. 2562
(ปราชญ์ชุมชน : ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพดี)

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านคลองไถ่เถื่อน
หมู่ที่ 1 ตำบลคลองไถ่เถื่อน อำเภอกลองหาด

“ กิน อยู่ ตามวิถี ไม่ต้องไปสรรหาสิ่งไกลตัว ”

คุณตาบุญธรรม มาลา
ผู้ใหญ่บ้านคนแรกของหมู่บ้านคลองไถ่เถื่อน

มุมมองในเรื่องสุขภาพ คือการหาความสุขจากสิ่งที่มีอยู่
รอบ ๆ ตัว ไม่ต้องไปดิ้นรนไขว่คว้า แค่รู้จักอยู่ รู้จักคิด รู้จักใช้
แค่นี้ก็มีความสุข สุขภาพก็จะดีเอง ดีทั้งสุขภาพกาย สุขภาพใจ

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านเขาสารภี หมู่ที่ 3 ตำบลทับพริก อำเภอรัญประเทศ

มิติด้านสุขภาพดี บ้านเขาสารภีเป็นอีกหนึ่งชุมชนที่มีการใช้สมุนไพร เพื่อการดูแลสุขภาพ ร่วมกับการออกกำลังกายและทานอาหารที่มีประโยชน์ ปลอดภัย โดยในชุมชนมีพื้นที่สำหรับการทำการเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมี เพื่อที่จะกระจายผลผลิตที่มีคุณภาพให้กับสมาชิกในชุมชนก่อนที่จะนำไปจำหน่ายภายนอกพื้นที่ ทั้งนี้ทุกครัวเรือนของบ้านเขาสารภี ได้ให้ความสำคัญกับการปลูกพืชผักสวนครัว ซึ่งในทุกครัวเรือนจะมีพืชผักสวนครัวมากกว่า 5 ชนิด และทำการแลกเปลี่ยน แบ่งปันกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในด้านการดูแลสุขภาพของสมาชิกในชุมชนได้เป็นอย่างดี

รวมถึงมิติด้านสิ่งแวดล้อม พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติเนื่องจากในพื้นที่สภาพภูมิอากาศ และสภาพภูมิประเทศที่เอื้อให้พื้นที่ส่วนใหญ่มีความพร้อมทั้งด้านการตกของฝนเนื่องจากมีภูเขาที่เป็นแหล่งรองรับน้ำ กล่าวคือ เมื่อมีพายุเข้าจากฝั่งทะเลอ่าวไทย ก็จะเคลื่อนตัวเข้ามาทางจังหวัดจันทบุรี และอ่อนกำลังลงบริเวณบ้านเขาสารภี ทำให้ชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ด้านน้ำและดิน และสุดท้ายมิติด้านเทคโนโลยี พบว่าบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนเกษตรกรรมที่มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยทุ่นแรงในการทำเกษตร เช่น รถไถ รถตัดอ้อย และรถบรรทุกขนาดใหญ่ โดยบูรณาการกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหมตามวิถีธรรมชาติ โดยชุมชนจะดำเนินการสร้างโรงเรือนเลี้ยงไหมที่มีความสะอาด ปลอดภัยและต้นทุนการสร้างไม่สูงมากนัก

ทั้งนี้ภูเขาบ้านเขาสารภีตั้งอยู่บริเวณภายในวัดเขาสารภี ซึ่งอุดมไปด้วยพืชพรรณต่าง ๆ ทั้งไม้ยืนต้นและพืชคลุมดิน ซึ่งเป็นแหล่งอนุรักษ์พันธุ์หอยหอมที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติอันทรงคุณค่าของชุมชน โดยสมาชิกมีความรักและหวงแหนธรรมชาติเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาจากกิจกรรมที่สมาชิกในชุมชนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง คือ การอนุรักษ์พันธุ์หอยหอม การปลูกป่าทดแทน เพื่อสภาพระบบนิเวศในธรรมชาติภายในชุมชนนั้นเกิดความยั่งยืนสืบไป โดยครั้งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาสารภี ทรงมีพระราชดำริให้ชาวบ้าน “บ้านเขาสารภีควรให้ความสำคัญและอนุรักษ์หอยหอมไว้” ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างขวัญและกำลังใจให้กับชุมชนบ้านทับปรืออย่างหาที่สุดมิได้

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านหนองแขง

หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแขง อำเภอโคกสูง

สุขภาพดี . . . สร้างด้วยวิถีเรา

นางรัตนาสิริ กรดี เป็นบุคคลหนึ่งในหมู่บ้านที่ได้มีการดูแลสุขภาพตนเองโดยการปลูกผักปลอดสารพิษไว้รับประทานเองในครัวเรือนตามรั้วหน้าบ้าน สวนข้างบ้าน หลังบ้าน ซึ่งเป็นการลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนอีกทางหนึ่ง หากเพื่อนบ้านขาดเหลือแบ่งปันให้กัน เกิดความสุขทั้งสุขภาพกาย และสุขภาพจิตใจ ช่วยสร้างสังคมให้น่าอยู่ สำหรับการปลูกผักปลอดสารพิษนั้นได้ใช้ปุ๋ยจากน้ำหมักชีวภาพ จากเศษอาหารผักผลไม้ที่ทานเหลือ หรือจากมูลวัวที่เลี้ยงกันภายในหมู่บ้านนำมาทำเป็นปุ๋ยคอก เพื่อลดการใช้สารเคมีภายในหมู่บ้าน อีกทั้งเมื่อเรารับประทานผักไปแล้วจะได้ไม่มีสารพิษไปสะสมในร่างกาย เป็นการลดการเจ็บไข้ได้ป่วยของตนเองอีกด้วย

กิจกรรมด้านสุขภาพดีบ้านทัพไทย

หมู่ที่ 1 ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา

ออกกำลังกาย ในหมู่บ้านทัพไทยมีสถานที่ออกกำลังกายตั้งอยู่บริเวณศาลาประชาคมกลางหมู่บ้าน เป็นพื้นที่ที่กลุ่มเด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ออกกำลังกาย ตอนเย็น เช่น ตะกร้อ ฟุตบอล กระโดดยาง และมีกิจกรรมเต้นแอโรบิกของคนในชุมชน กิจกรรมเหล่านี้ทำให้เด็ก ๆ ในชุมชนได้กล้าพูดกล้าแสดงออก เป็นความสุขเล็ก ๆ ที่ได้ทำหลังจากเลิกเรียน และเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้มีสุขภาพที่ดี เมื่อชุมชนให้ความสำคัญกับกิจกรรมดังกล่าว จึงมีการจัดตั้งกองทุนเพื่อสนับสนุนด้านกีฬาสำหรับคนในชุมชน เช่น สนับสนุนด้านการซื้ออุปกรณ์กีฬา และพาเด็ก ๆ ไปแข่งขันกีฬาในระดับตำบล หรือตามหมู่บ้านข้างเคียงตามที่มีโอกาส

ฝึกสวนครัวรั้วกินได้ กิจกรรมการปลูกผักสวนครัวรั้วกินได้เป็นการปลูกผักปลอดสารเคมีไว้กินเองในครัวเรือนตามนโยบาย 4 ดี ของตำบลทัพไทย ที่ว่า “หน้าบ้านสวยหลังบ้านสวน” ซึ่งมีการปลูกผักปลอดสารเป็นตัวอย่างและให้ชาวบ้านที่สนใจมาแบ่งผักและนำไปปลูกไว้ในครัวเรือนของตนเอง

การดูแลผู้สูงอายุ มีการจัดการอบรมเกี่ยวกับการออกกำลังกายให้ทั้งผู้ป่วย ผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้ป่วยให้สามารถดูแลตัวเอง และสามารถบริหารร่างกายที่บ้านได้ เช่น การบริหารร่างกายด้วยท่าฤาษีดัดตน เน้นในกลุ่มผู้ป่วยอัมพฤกษ์ อัมพาต ผู้ป่วยติดเตียงที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เพื่อฝึกการยืดเหยียดกล้ามเนื้อ

การใช้สมุนไพรในหมู่บ้าน การนำสมุนไพรที่ปลูกมาทำลูกประคบ และการนวด-อบ โดยใช้สมุนไพรที่ปลูกเองในพื้นที่รอบ ๆ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทัพไทย การนวด-อบสมุนไพรเป็นกิจกรรมที่ได้รับความนิยมมากจากชาวบ้านในชุมชนโดยกลุ่มคนอายุประมาณ 30 ปี ขึ้นไป ที่เหนื่อยหรือปวดเมื่อยจากการทำนาหรือปลูกมันสำปะหลัง การทำอาชีพทางการเกษตร สำหรับวัยเด็กที่เข้ามานวดมักจะปวดเมื่อยหรือเป็นตะคริวจากการเล่นกีฬา โดยหนึ่งวันจะนวดได้สูงสุด 6 คนต่อวัน

“การออกกำลังกายนอกจาก
จะได้ร่างกายที่แข็งแรงแล้ว
เรายังได้สุขภาพจิตที่ดี”

บุคคลตัวอย่าง

คุณล้วน มุขแสง เป็นชาวบ้านทัพไทย ได้เล่าว่า

“ตอนแรกตนเองเข้ามาทำงานเป็นคนทำความสะอาด
ให้กับอนามัย และได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาลให้เข้าไป
อบรมด้านสมุนไพร ปัจจุบันทำงานเป็นผู้ช่วยแพทย์แผนไทย
ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทัพไทย ในฐานะที่ตัวเอง
เป็นคนในชุมชนได้เข้าไปส่งเสริมด้านการปลูกสมุนไพร
และประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิดให้กับชาวบ้าน”

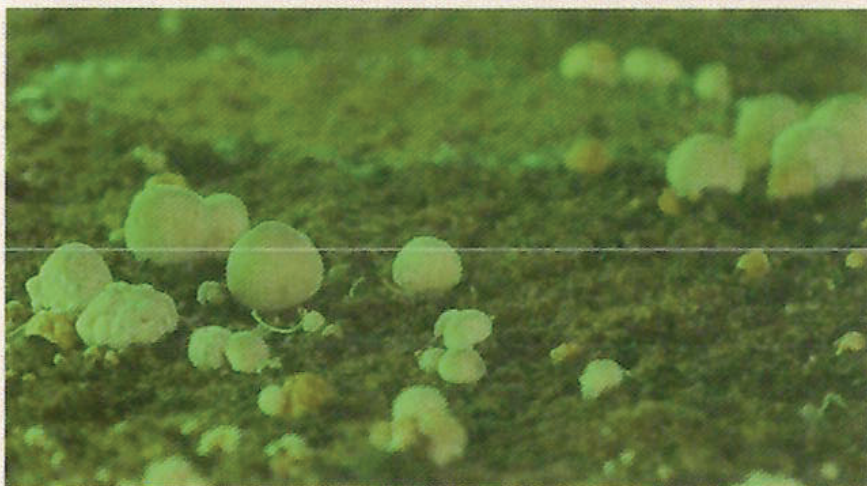
ด้านรายได้ดี

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านวังหิน

หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว

บ้านวังหิน หมู่ที่ 10 เป็นชุมชนหนึ่งที่ได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการตามพระราชดำริมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตจนแสดงออกมาเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ชุมชนบ้านวังหินยังมีกองทุนที่ช่วยผลักดัน สนับสนุนอาชีพภายในชุมชน ได้แก่ กองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสานแข่งปลาทุ และกลุ่มมันสำปะหลังที่ช่วยสนับสนุนทุน และส่งเสริมพัฒนาฝีมืออาชีพ รวมถึงผลิตภัณฑ์ภายในชุมชน

จากการสนับสนุนภายในชุมชนแล้ว ยังมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง สนับสนุนทุนในการส่งเสริมอาชีพสำหรับชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสระแก้ว สนับสนุนกลุ่มอาชีพองค์ความรู้ที่กลุ่มอาชีพต้องการทุนสนับสนุนจาก SML และภาครัฐ ในการสร้างอาคารศาลาประชาคม และการขุดบ่อน้ำสาธารณประโยชน์

“รายได้ดี”

“การศึกษาเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่
และเพิ่มประสบการณ์ให้ตัวเรา ช่วยแก้ไขปัญหา และเพิ่ม
รายได้จากอาชีพที่ทำ”

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านพระเพลิง

หมู่ที่ 1 ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์

ชุมชนบ้านพระเพลิง พบว่าชุมชนได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการตามพระราชดำริมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตให้เห็นเป็นรูปธรรม เป็นการเดินทางสายกลางทำให้ชุมชนบ้านพระเพลิงสร้างรายได้จากสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน และการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร จนเป็นกลุ่มอาชีพเสริมภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่มจักสาน กลุ่มทอเสื่อกก กลุ่มเสื่อม่อฮ่อม กลุ่มข้าวอินทรีย์ กลุ่มสมุนไพร กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มน้ำยาอเนกประสงค์ กลุ่มข้าวนาปี กลุ่มข้าวนาปรัง กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มปลูกข้าวโพด กลุ่มปลูกมันสำปะหลัง กลุ่มปลูกข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งสร้างรายได้ให้คนในชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านพระเพลิง

และการน้อมนำตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 นอกจากนี้ยังสร้างวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็งของชุมชนบ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 ที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการเติบโตของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่ม “สตรีทำเสื่อม่อฮ่อม” เป็นสินค้า OTOP มีนางสัมฤทธิ์ โสภี เป็นประธานกลุ่ม ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ เป็นผ้าขาวม้า เสื่อม่อฮ่อม เป็นกลุ่มที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ชุมชน

2. กลุ่ม “เกษตรกรเลี้ยงผึ้ง” เป็นอีกหนึ่งสินค้า OTOP มีอัมรา กรดศิริ เป็นประธานกลุ่ม ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ น้ำผึ้ง เป็นกลุ่มที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ชุมชน เช่นเดียวกัน

กลุ่มจักสานบ้านพระเพลิง

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านตาหลังใน

หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น

บ้านตาหลังใน สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำประโยชน์ทางการเกษตร เช่น ทำนา ปลูกผักสวนครัว ปลูกอ้อย ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกข้าวโพด และพืชอื่น ๆ จึงทำให้การเกษตรเป็นการสร้างรายได้หลักให้กับคนในตำบลตาหลังใน และในบ้านตาหลังใน ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้ปลูกพืชผักสวนครัว และปลูกลำไย เพื่อเป็นการสร้างรายได้เสริมในครอบครัว ทำให้ครอบครัวที่อาศัยในหมู่บ้านตาหลังในมีรายได้ที่เพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละวัน และมีทุนทรัพย์สำหรับการส่งลูกหลานเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น และยังทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น ด้วยการมีกิน มีใช้ไม่ขัดสน และไม่ต้องกู้หนี้ยืมเงินมากเกินกำลังที่ภายในครอบครัวจะสามารถจ่ายได้ ส่งผลให้ชาวบ้านมีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขกับการประกอบอาชีพของตนเองและได้อยู่กับครอบครัวอย่างพร้อมหน้า

โดยการปรับแนวคิดจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว มาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่ จนสามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีรายรับที่เพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือน

“เราคิดว่าจะทำอย่างไร
ให้มีเงินเข้ากระเป๋าเราทุกวัน และ
เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่าย
ในแต่ละวัน แต่ละเดือน”

แดง เหิงขุนทด
เกษตรกรผู้ปลูกผักขายส่งพ่อค้า

นายแดง เหิงขุนทด เกษตรกรผู้ปลูกผักขายในบ้านตาหลังโน อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว กล่าวว่า เมื่อก่อนทำไร่นา เมื่อถึงฤดูการเก็บเกี่ยว มาเปรียบเทียบ รายรับรายจ่ายแล้วไม่คุ้มค่างกับเงินทุนที่ลงทุนไปในแต่ละปี จึงเปลี่ยนมาทำสวน จากเดิมที่เคยทำเป็นอาชีพอเสริม ปลูกผักสวนครัวส่งพ่อค้า ปัจจุบันหันมาปลูกพืช ผักสวนครัวเป็นอาชีพหลักของครอบครัว โดยแบ่งพื้นที่ในการปลูกออกเป็นสวน ๆ ปลูกผักที่หลากหลายชนิดมากขึ้น เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนและสามารถเก็บผลผลิต ได้ตลอดทั้งปี และใช้ปุ๋ยซีไก่อ่วมกับปุ๋ยเคมีบ้างในการบำรุงผลผลิต เพื่อให้ผลผลิต ออกเพียงพอต่อความต้องการของพ่อค้าที่มารับซื้อ โดยใช้หลักการ คือ ปลูกพืชที่ “คนกินทุกวัน” เช่น มะละกอ พริก มะเขือ แตงกวา

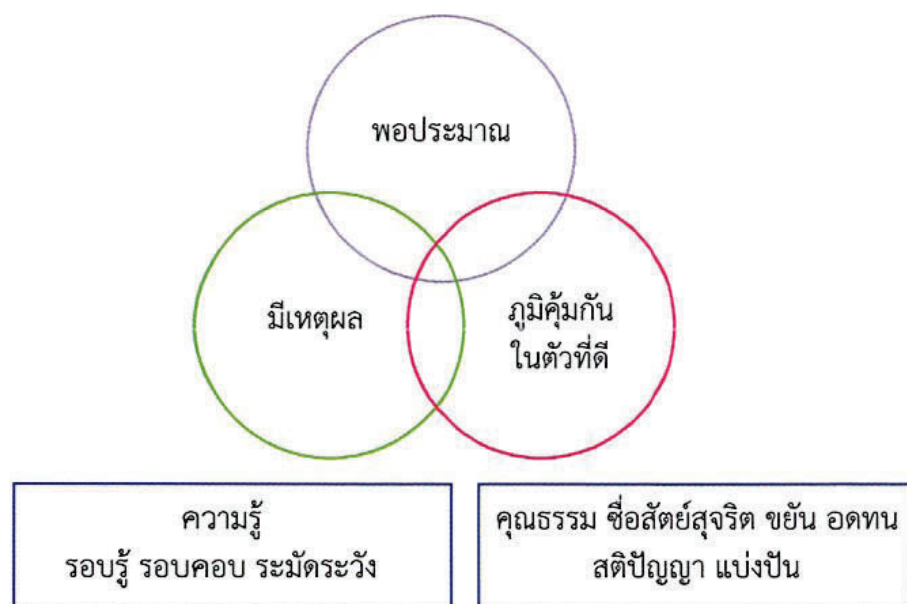
ด้วยวิธีคิดที่อยากจะปรับเปลี่ยนการปลูกพืชให้มีความเหมาะสมกับดินแล้ว การปรับแนวคิดในการสร้างรายได้ให้มีเงินเข้ากระเป๋าในทุกวัน ก็เป็นจุดเปลี่ยน ที่ทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นด้วย

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านวังทอง

หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

บ้านวังทอง หมู่ที่ 1 มีพื้นที่ดินอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากพื้นที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ราบสลับกับเชิงเขาดินส่วนใหญ่เป็นดินตะกอนมีความอุดมสมบูรณ์ อาชีพส่วนใหญ่ของหมู่บ้านคือการเกษตร พืชเศรษฐกิจ ได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวโพด อ้อย กล้วยหอม ลำไย ฝรั่ง กล้วย กล้วยปลาก และอื่น ๆ นอกจากอาชีพหลักแล้ว ได้ส่งเสริมสร้างกลุ่มอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อดำรงชีวิต ได้แก่ กลุ่มอาชีพเลี้ยงปลาในกระชัง กลุ่มสานตะกร้าพลาสติก กลุ่มทำไม้กวาด กลุ่มทอพรหมเช็ดเท้า และกลุ่มผลิตสูตรน้ำหมักชีวภาพ และการปลูกพืชหมุนเวียน น้อมนำพระราชดำรัสปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของชาวชุมชนบ้านวังทอง

“ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก”

คุณพงศกร วันสุกร์ เป็นบุคคลตัวอย่างด้านรายได้ จากการเริ่มจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้พบว่ามีทำการเกษตรเชิงเดี่ยว (ปลูกพืชไร่) ได้แก่ การปลูกมันสำปะหลัง ปลูกอ้อย ปลูกข้าวโพด แต่ราคาผลผลิตตกต่ำทำให้ขาดทุนเรื่อยมา เกิดปัญหาการขาดทุนแทบทุกฤดูกาล จากนั้นก็ทำการบันทึกไว้ในบัญชีครัวเรือน จึงได้เปลี่ยนมาทำการเกษตรผสมผสานเศรษฐกิจพอเพียงจากการเรียนรู้ ประกอบกับองค์ความรู้ที่มีอยู่ ส่งผลต่อรายจ่ายลดลงและแม้รายได้จะน้อย พบว่าไม่เกิดการขาดทุนสามารถเลี้ยงตัวเองได้และสามารถลดหนี้ได้ที่ละน้อย ได้มีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และนำกลับมาปรับใช้กับการทำงานของตนเอง อดีตการทำงานของนายพงศกร วันสุกร์ จึงได้ปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรตามแนวคิดทฤษฎีใหม่จนประสบความสำเร็จพัฒนาพื้นที่จนสามารถเป็นแหล่งการเรียนรู้และได้รับรางวัล “หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ปี พ.ศ. 2562” จากการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และเป็นต้นแบบในการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนได้เรียนรู้

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านบ่อนางซิง

หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอวัฒนานคร

บ้านบ่อนางซิง เป็นชุมชนที่มีการออมเงินเป็นกลุ่มทั้งภายในชุมชนและสถานะทางการเงินของประเทศ อันเกิดการรวมกลุ่ม ประชุมกันภายในชุมชนเพื่อช่วยลดความเสี่ยงปัญหาด้านการเงินของชุมชน ตลอดจนมีการรวมกลุ่มทางด้านอาชีพ เพื่อเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับสมาชิกภายในชุมชน เช่น กลุ่มปลูกข้าว กลุ่มเลี้ยงกบ กลุ่มจักสาน และอื่น ๆ ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้กับชุมชน อันหนึ่งเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพ

อันจะนำมาซึ่งรายได้ และเป็นการรวมกลุ่มเพื่อลดต้นทุนในการผลิต เพื่อให้การประกอบอาชีพในกลุ่มต่าง ๆ สามารถสร้างรายได้ ขณะที่ครัวเรือนนั้นมีการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การประหยัดใช้เงินจ่ายเงินไม่ฟุ่มเฟือย และมีการปลูกผักไว้ประกอบอาหารเองที่บ้านเพื่อจะได้มีเงินเหลือสำหรับใช้จ่ายอย่างอื่น และสุดท้ายชุมชนบ้านบ่อนางซิงมีสายแร่ทองคำที่สามารถสร้างรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชนได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย จะเห็นได้ว่า บ้านบ่อนางซิงพยายามที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจภายในชุมชนอย่างมั่นคงและยั่งยืน

“เดิมลุงทำเกษตรเชิงเดี่ยวปลูกพืชชนิดเดียว ลงทุนไป 2-3 หมื่นบาท
ได้คืน 4-5 พันบาท ทำเท่าไรก็ได้ไม่จบบเงินหมื่นเสียที
ลุงเริ่มหันมาเลี้ยงกบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545
ตอนนั้นเริ่มทำแบบล้มลุกคลุกคลาน ในพื้นที่ 1 ไร่
ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง พอทำแล้วก็มีความสุข ก็ทำมาเรื่อย ๆ
ไม่มีหนี้สิน ไม่เคยกู้เงิน แค่นี้ก็พอใจแล้ว มีแค่นี้ก็พอใจแค่นั้น”

อุดม ประเสริฐแก้ว. 2562
(เกษตรกรผู้เลี้ยงกบ)

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านคลองไก่อเลื้อน หมู่ที่ 1 ตำบลคลองไก่อเลื้อน อำเภอกลองหาด

A portrait of a middle-aged man with short dark hair, wearing a red long-sleeved shirt. He is looking slightly to the right with a gentle smile. The background is a blurred green landscape, likely a field or forest.

“ ทำเกษตรไม่มีวันอดตาย
หากมีความขยันและอดทน
ที่สำคัญมีความสุขด้วยที่ได้
ทำงานที่บ้านของตนเอง ”

นายวิชัย วิริวรรณ

อาชีพ ทำไร่/ ทำสวน (ปลูกกล้วยไข่และปลูกผักหวาน)

นายวิชัย วิริวรรณ อาชีพ ทำไร่/ ทำสวน ปลูกกล้วยไข่และปลูกผักหวาน

เรียนจบมาใหม่ ๆ ก็ทำงานบริษัท ทำอยู่ 7-8 ปี เริ่มเบื่อ ประกอบกับไม่ชอบอากาศในเมือง รู้สึกว่าตัวเองป่วยบ่อย เลยอยากกลับมาหาอะไรทำที่บ้าน เริ่มแรกก็ทำน้อย ๆ ตามกำลังที่มี พอทำไปสักระยะจึงขยายเพิ่มขึ้น โดยใช้หลักปลูกเองขายเอง ไม่ต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง แต่ต้องมีความขยันในการแสวงหาตลาด

“ทำอะไรที่ตัวเองถนัด
แล้วมันจะเกิดความรัก
และมันก็จะยั่งยืน”

ป้าถนอม วงศ์ดี
อาชีพอีสาน

ป้าถนอม วงศ์ดี ทำอาชีพอีสานปลูกผักสวนครัวมาประมาณ 20-30 ปีแล้ว จนมีความเชี่ยวชาญ ชำนาญ และยังมีองค์ความรู้ด้านการสังเกตโรคต่าง ๆ ที่เกิดกับแปลงผัก สามารถวิเคราะห์และแก้ไขได้ในเบื้องต้น ก่อนที่จะลามไปทั้งแปลง การปลูกผักของป้าถนอม จะปลูกตามความต้องการของตลาด จากการทำอาชีพอีสานมานาน ทำให้สามารถวางแผนการปลูกผักได้อย่างดีว่าช่วงไหนต้องปลูกผักอะไร เพื่อให้ได้ราคาสูง

กิจกรรมด้านรายได้ที่บ้านเขาสารภี

หมู่ที่ 3 ตำบลทับพริก อำเภอรัญประเทศ

บ้านเขาสารภีเป็นชุมชนเกษตรกรรม มาจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง ข้าว และผลไม้ ครีวเรือนในชุมชนบ้านเขาสารภีได้พยายามหาอาชีพเสริมเพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่ง เช่น การเลี้ยงกบในบ่อดิน การเพาะเห็ดนางฟ้าเพื่อจำหน่าย โดยสมาชิกในชุมชนที่ทำการเกษตรเริ่มการสร้างอาชีพเสริมนั้น มีความรู้ที่เริ่มจากศูนย์และพัฒนาองค์ความรู้ ศึกษาจากอินเทอร์เน็ตและสอบถามผู้รู้จนสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง ผนวกกับความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาตนเองและมุ่งหวังที่จะสร้างรายได้ให้กับครอบครัว จนเป็นครัวเรือนตัวอย่างที่พร้อมจะให้ความรู้กับสมาชิกในชุมชนสำหรับการสร้างรายได้เสริมหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร ดังนั้นบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนที่มีกระบวนการแก้ปัญหาของสมาชิกในชุมชนสามารถทำให้เกิดรายได้และเกิดกระบวนการที่สามารถสร้างรายได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด ตลอดจนสถานศึกษาในชุมชนพยายามที่จะสอดแทรกองค์ความรู้ด้านอาชีพให้เด็กและเยาวชน เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและก่อให้เกิดรายได้ต่อครัวเรือนสืบไป

การเลี้ยงกบในบ่อดิน ผมไม่มีความรู้มาก่อน ลองผิดลองถูก
และศึกษาหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตศึกษาโครงการ
ของในหลวง รัชกาลที่ 9 ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
เริ่มจากที่บ้านของเราก่อนเป็นอาชีพเสริมให้กับครอบครัว
ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพ

มนตรี ภูมิอ่อน. 2562
(เกษตรกรผู้เลี้ยงกบในบ่อดิน : วัยรุ่นยุคใหม่)

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านหนองแขง

หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแขง อำเภอโคกสูง

บ้านหนองแขง เป็นหมู่บ้านที่มีการประกอบอาชีพหลัก คือ การทำเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และรับจ้างทั่วไป ได้มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมเนียมหมู่บ้าน ในหมวดรายได้ดี โดยเน้นการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง สร้างรายได้ จากภูมิปัญญาของตนเอง ทำให้เกิดเป็นอาชีพ เป็นงาน และเป็นรายได้ ให้กับ ครอบครัว เมื่อยามที่ว่างเว้นจากการประกอบอาชีพหลัก จะมีกิจกรรมอาชีพรอง ลงมา เกิดเป็นรายได้หมุนเวียนภายในครัวเรือน ทั้งนี้ยังพบว่าเด็ก เยาวชนในหมู่บ้าน ได้มีการเก็บออม สร้างเงินก้อนไว้สำหรับการศึกษาในอนาคตอีกด้วย

บุคคลตัวอย่างในการนำภูมิปัญญาของตนเองมาสร้างเป็นรายได้ในครอบครัว คือ นายทองสา ถาวรสาสิทธิ์ กำนันตำบลหนองแขง และผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านหนองแขง ซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้านด้านปศุสัตว์ (การเลี้ยงไก่ชน และวัว) ได้ให้สโลแกนของตนเอง ไว้ว่า “ไก่ชนเงินล้าน วัวสร้างชีพ” ได้เล่าให้ฟังว่า การได้มาเลี้ยงไก่ชน เกิดจากความชอบ หลงใหล ตั้งแต่วัยเด็กจนกลายเป็นประสบการณ์บ่มเพาะมาจนถึง ปัจจุบัน ตอนผมอายุ 8 ปี ประมาณ ป.4 ผมอยากได้ไก่ชนมากจำได้แม่นว่า ตัวละ 150 บาท สมัยนั้นมันก็แพงอยู่นะ ไม่กล้าขอเงินกับตา เลยออมเงินที่ได้ไป โรงเรียนบางที่ต้องยอมอด และไปรับจ้างรวมถ่านได้เงินจนครบ นับแต่นั้นทำให้ผม มีไก่ชนตัวแรก ผมได้ศึกษาเรื่อย ๆ มา ฝึกสังเกตพฤติกรรม ฝึกทดลองการเพาะพันธุ์เอง ฝึกดูลักษณะของไก่ชนจนเชี่ยวชาญ ถือเป็นงานวิจัยของผมเลย ทำให้ผมสามารถสร้าง เงินหมื่น เงินแสน ไปจนถึงเงินล้านได้ไม่ยาก

แต่สำหรับผมการเลี้ยงไก่ชนไว้สำหรับสร้างอาชีพ เป็นต้นแบบให้กับคนรุ่นใหม่ไม่ได้เน้นการพนัน แต่เน้นสร้างรายได้ที่สุจริต สร้างอาชีพให้เกษตรกร และผู้ที่สนใจ ทั้งนี้หากบุคคลใดสนใจ สามารถมาเรียนรู้กับผมได้ ยินดีจะถ่ายทอดวิชาให้เพื่อไปสร้างรายได้ให้กับตนเอง แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความไม่ประมาท ส่วนประสบการณ์การเลี้ยงวัวผมได้มาตั้งแต่เด็ก ๆ สมัยอยู่กับตา ยาย ต้องพาวัวไปกินหญ้าก่อนไปโรงเรียนทุกวัน ทำให้ได้เรียนรู้มาจากตอนนั้น ในยุคปัจจุบันเมื่อรัฐบาลมีโครงการโคบาลบูรพา พยายามส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาสร้างอาชีพนี้ เพราะรายได้ดี อีกทั้งพื้นที่อำเภอโคกสูงประสบปัญหาภัยแล้งทุกปีอาชีพนี้จึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการสร้างรายได้

กิจกรรมด้านรายได้ดีบ้านทัพไทย

หมู่ที่ 1 ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา

“เราคิดว่าจะทำอย่างไรให้มีเงินเข้ากระเป๋าเราทุกวัน
และเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายในแต่ละวัน แต่ละเดือน”

แดง เหิงขุนทด
เกษตรกรผู้ปลูกผักขายส่งพ่อค้า

วิถีชีวิตของชาวบ้านทัพไทยถือเป็นวิถีชีวิตแบบชุมชนที่อยู่รอบนอกเมือง
ทั่วไป ด้วยลักษณะพื้นที่ที่ติดชายแดน และรอบล้อมด้วยภูเขา ผู้คนส่วนใหญ่จึงยึด
อาชีพเกษตรกรเป็นหลัก ได้แก่ การทำนา และทำไร่มันสำปะหลังเป็นส่วนใหญ่
นอกเหนือจากนั้นยังมีอาชีพรองลงมา คือ การเลี้ยงโค กระบือ

การมีกลุ่มข้าว

“การมีกลุ่มข้าว ไม่ใช่เพียงสร้างรายได้ มันรวมไปถึง ความรัก ความสามัคคีกันของคนในกลุ่ม”

การทำนาข้าวในหมู่บ้านจะทำนาแบบหว่านปีละ 1 ครั้ง ในช่วงเดือนเมษายน-เดือนพฤศจิกายน ของทุกปี

การรวมกลุ่มทำนาข้าว กลุ่มล็อก 6 (คุ่ม 6) ได้มีการรวมกลุ่มและนำพื้นที่สาธารณะมาทำนาข้าวร่วมกัน ผู้ริเริ่มคือ คุณสังวร เนียนประสพ เป็นหัวหน้ากลุ่มข้าว ล็อก 6 บ้านทัพไทย ก่อนที่จะได้รวมกลุ่มกันทำนา ภายในกลุ่มมีการได้จัดสรรที่ดินพื้นที่สาธารณะในคุ่มของตนเองให้สมาชิกในกลุ่มต่างคนต่างทำ กระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2555 กลุ่มมีแนวคิดขึ้นว่าหากนำที่นาทั้งหมดมารวมกันและทำนาร่วมกัน ผลประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นภายในกลุ่ม จึงได้มีการจัดประชุมและลงมติภายในกลุ่มในการทำนาแบบกลุ่ม

ในปีแรกได้เรียกรองบประมาณกันภายในกลุ่มเพื่อซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว และช่วยกันลงแรงในการทำนา หลังจากทำนาปีแรกได้มีการประชุมเพื่อสรุปผลด้านรายได้ค่าใช้จ่าย กำไรเพื่อแจ้งสมาชิกกลุ่มให้รับทราบถึงผลประโยชน์ ซึ่งได้รับผลตอบแทนจากสมาชิกเป็นไปในทิศทางที่ดี ทำให้ชาวบ้านดำเนินการทำนาแบบกลุ่มเรื่อยมาเมื่อถึงปี พ.ศ. 2558 ได้สรุปผลประโยชน์ในระยะเวลา 3 ปี พบว่ามีเงินสะสมภายในกลุ่มประมาณ 80,000 กว่าบาท จึงมีการประชุมเพื่อหาแนวทางในการจัดสรรเงินเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิก ซึ่งแนวทางดังกล่าวคือ การนำเงินให้สมาชิกกู้ยืมในกรณีสมาชิกเดือดร้อน ประสบปัญหาด้านการเกษตร เช่น ไม่มีเงินลงทุนในการทำนา หรือปลูกมันสำปะหลัง โดยคิดดอกเบี้ยต่ำ

ด้านสิ่งแวดล้อมดี

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านวังหิน

หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านแก่ง อำเภอเมืองสระแก้ว

ชุมชนบ้านวังหิน หมู่ที่ 10 เป็นหมู่บ้านที่มีการรักษาความสะอาด และส่งเสริมการรักษาความสะอาดทั้งภายในอาคารบ้านเรือนและภายในชุมชน ผ่านกิจกรรมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการขยะมูลฝอยจากภายในครัวเรือน อย่างถูกหลักสาธารณสุข มีการคัดแยกขยะมูลฝอย ขยะอันตราย ออกจากขยะอินทรีย์ การแยกขยะรีไซเคิล และมีการตกลงสร้างเป็น กฎ ระเบียบร่วมกันของชุมชน กิจกรรมของชุมชนที่ทำเป็นประจำ คือ โครงการรณรงค์ในการรักษาความสะอาด ปลุกจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชนและชาวบ้านวังหิน และการร่วมกับตำบลบ้านแก่ง ในการทำความสะอาด และการสร้างพื้นที่สีเขียวโดยรอบชุมชนจากการปลูกป่าและ รักษาดูแลป่าของชุมชน เพื่อให้เป็นมรดกแก่รุ่นลูกรุ่นหลาน และมีการรณรงค์การทำ การเกษตรด้วยปุ๋ยอินทรีย์

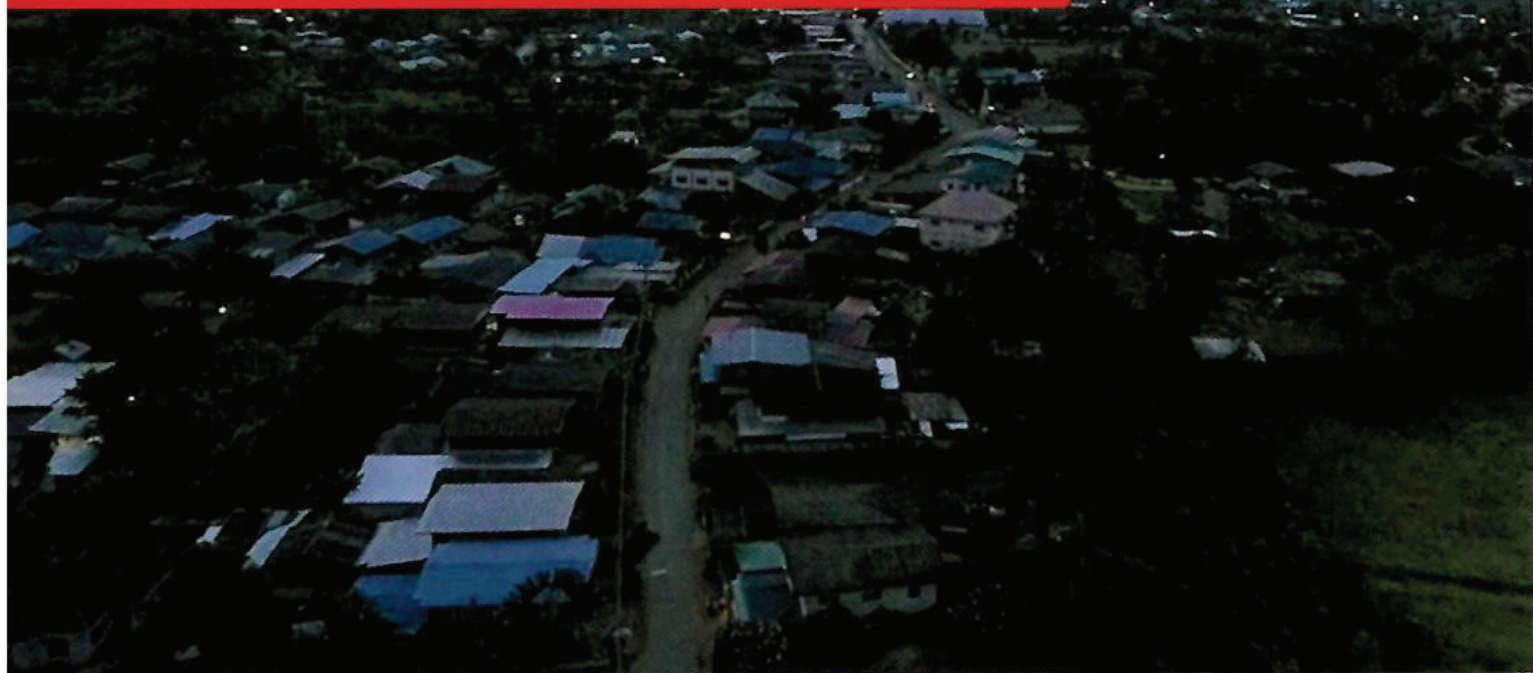

สิ่งแวดล้อมดี

“การปลูกจิตสำนึก การมีความรับผิดชอบต่อตนเอง
ช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมดีให้กับสังคม”

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาคกรรจ์

“สิ่งแวดล้อมดี เริ่มจากมือเรา ต้องช่วยกันดูแลรักษา”

นายสุชิน ชลสินธุ์ เจ้าของศูนย์การเรียนรู้สมุนไพรบ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 ผู้ปลูกป่า ปลูกสมุนไพรจากธรรมชาติ เพื่ออนุรักษ์วิถีชีวิตของคนสมัยเก่า ส่งต่อความอุดมสมบูรณ์ให้ถึงรุ่นลูกหลาน

ชุมชนบ้านพระเพลิง พบว่าชุมชนได้นำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และโครงการตามพระราชดำริมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตให้เห็นเป็นรูปธรรม เป็นการเดินทางสายกลางทำให้ชุมชนบ้านพระเพลิงสร้างรายได้จากสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน และการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร จนเป็นกลุ่มอาชีพเสริมภายในชุมชน ได้แก่ กลุ่มจักสาน กลุ่มทอเสื่อกก กลุ่มเสื่อม่อฮ่อม กลุ่มข้าวอินทรีย์ กลุ่มสมุนไพร กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ กลุ่มน้ำยาอเนกประสงค์ กลุ่มข้าวนาปี กลุ่มข้าวนาปรัง กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มปลูกข้าวโพด กลุ่มปลูกมันสำปะหลัง กลุ่มปลูกข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งสร้างรายได้ให้คนในชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตของชาวบ้านพระเพลิง

และการน้อมนำตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ รัชกาลที่ 9 นอกจากนี่ยังสร้างวิสาหกิจชุมชนที่เข้มแข็งของชุมชนบ้านพระเพลิง หมู่ที่ 1 ที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการเติบโตของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่ม “สตรีทำเสื่อม่อฮ่อม” เป็นสินค้า OTOP มีนางสัมฤทธิ์ โสภี เป็นประธานกลุ่ม ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ เป็นผ้าขาวม้า เสื่อม่อฮ่อม เป็นกลุ่มที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ชุมชน
2. กลุ่ม “เกษตรกรเลี้ยงผึ้ง” เป็นอีกหนึ่งสินค้า OTOP มีอัมรา กรดคีรี เป็นประธานกลุ่ม ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ น้ำผึ้ง เป็นกลุ่มที่สร้างรายได้และชื่อเสียงให้แก่ชุมชนเช่นเดียวกัน

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านตาหลังใน

หมู่ที่ 1 ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น

ชาวบ้านตาหลังใน ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จะดูแลความสะอาด และประดับตกแต่งหน้าบ้านตนเองให้สวยงามด้วยไม้ดอกไม้ประดับ นอกจากความสวยงามแล้ว การจัดสรรพื้นที่ในบริเวณบ้านของตนเองก็มีส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดีของชุมชน

นอกจากการจัดสรรพื้นที่ในบริเวณบ้านแล้ว กิจกรรมในบ้านตาหลังในที่ช่วยส่งเสริมให้มีสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น กิจกรรมรณรงค์ทำความสะอาดหมู่บ้าน เพื่อให้หมู่บ้านดูสะอาด สวยงาม โดยกำนัน และคณะกรรมการหมู่บ้านจะประกาศเสียงตามสายในหมู่บ้าน เพื่อนัดจัดกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน และขอความร่วมมือกับประชาชนในหมู่บ้านในการทำความสะอาด โดยเริ่มจากภายในบริเวณบ้านของตัวเองก่อน

ทั้งนี้การจัดกิจกรรมดังกล่าว ยังเป็นการช่วยลดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย หรือที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่จะเป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ ในหมู่บ้านอีกด้วย ดังนั้นการจัดกิจกรรมทำความสะอาดหมู่บ้านก็จะจัดขึ้นอยู่เรื่อย ๆ และได้รับความร่วมมือจากประชาชนในหมู่บ้านในการร่วมแรงร่วมใจทำกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ตัวอย่างเช่น การจัดระเบียบหน้าบ้านตัวเอง ให้ดูสะอาด นอกจากความสะอาดแล้ว ชาวบ้านตาหลังในยังเลือกที่จะปลูกผักสวนครัวไว้ที่หน้าบ้าน เช่น ต้นหอม กะเพรา มะเขือ ตะไคร้ หรือ ไม้พุ่ม ไม้ผลอื่น ๆ ที่สามารถใช้ต้นตกแต่งหน้าบ้านได้

สำหรับคนที่มีพื้นที่บริเวณบ้านน้อย ก็จะใช้วิธีการประดับตกแต่งบ้านเรือนด้วยพืช ผัก บริเวณหน้าบ้านของตนเอง แต่สำหรับคนที่มีพื้นที่บ้านอยู่ในที่นาหรือที่สวน ที่มีบริเวณพื้นที่หลายไร่ พร้อมกับทำการเกษตรด้วย ก็จะต้องดูแลและจัดสรรพื้นที่ให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด และที่สำคัญจะต้องสะอาด ไม่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรคต่าง ๆ หรือไม่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ร้ายหรือสัตว์มีพิษ เช่น บ้านคุณประสาน สีลาธร บ้านตัวอย่างในการจัดบริเวณบ้านให้น่าอยู่ โดยพื้นที่ข้างหลังบ้านเป็นไร่อ้อยกว่า 5 ไร่ ใช้แนวคิดที่ว่า “ในบ้านรกอะไรก็ไม่สู้รกของกิน” หมายถึง ปลูกพืชที่สามารถรับประทานได้ ถึงแม้ว่าจะรกแต่ก็รกไปด้วยพืชที่สามารถกินได้

นอกจากนั้นยังมีแนวคิดในการจัดบ้านให้เป็นที่ทำงาน และในอนาคตมีแนวคิด
อยากให้บ้านเป็นโฮมสเตย์สำหรับให้คนมาพักผ่อนหย่อนใจ ในบรรยากาศแบบสบาย ๆ
และไว้ให้ตัวเองได้พักผ่อน เป็นพื้นที่สำหรับการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียงให้กับคนภายในและนอกชุมชนที่สนใจ

“ในบ้านรกะอะไร ไม่สู้รกกของกิน”
จัดสวนในบ้านด้วยการ
ปลูกพืช ผักที่กินได้

ประธาน สีลาร
บ้านตาหลังใน ต.ตาหลังใน
อ.วังน้ำเย็น จ.สระแก้ว

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมที่บ้านวังทอง หมู่ที่ 1 ตำบลวังทอง อำเภอวังสมบูรณ์

ในอดีตหมู่บ้านวังทอง หมู่ที่ 1 พบปัญหาของขยะที่มีกลิ่นไม่ต่างจากชุมชนอื่น ๆ ขยะจะถูกทิ้งขว้างตามบริเวณรอบหมู่บ้าน สองข้างถนนทั้งจากผู้สัญจรและผู้คนในชุมชน ถึงจะมีถังขยะ แต่ผู้คนก็ยังละเลย และได้พบปัญหาของมลพิษทางสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในชุมชนบ้านวังทองจากการมีขยะล้นภายในหมู่บ้าน ก่อให้เกิดโรคต่าง ๆ ตามมา ทั้งโรคไข้เลือดออก มลพิษทางอากาศ และจากการสะสมของขยะเป็นจำนวนมาก

จากปัญหาที่พบส่งผลให้คนชุมชนบ้านวังทองได้ตระหนักถึงผลที่เกิดขึ้น จึงได้มีการประชุมเพื่อจัดทำข้อตกลงร่วมกันจากการประชุมภายในชุมชนจนเกิดกฎระเบียบหรือธรรมนูญด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการจัดการขยะภายในชุมชน 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ขยะอินทรีย์ การกำจัดขยะอินทรีย์วิธีย่อยสลายตามธรรมชาติ

ส่วนที่ 2 ขยะรีไซเคิลคัดแยกขยะเพื่อขาย

ส่วนที่ 3 ขยะทั่วไปคัดแยกขยะเพื่อส่งทำลายหรือฝังกลบ

ส่วนที่ 4 ขยะอันตรายนำมาทิ้งถังขยะที่ศาลากลางหมู่บ้านเพื่อส่งทำลายต่อไป

ตามรอยพ่อ @บ้านวังทอง

สิ่งแวดล้อมดี

“สิ่งแวดล้อมที่ดี เริ่มจากตัวเราเอง
รู้จักป้องกัน รู้จักรักษา”

นายไพศาล เร่งรัด ประธานกลุ่มกองทุน
แม่แห่งแผ่นดิน ผู้ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงด้าน
สิ่งแวดล้อมของชุมชน พัฒนาปลูกฝังความรัก
สิ่งแวดล้อมผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนอย่าง
ต่อเนื่อง เป็นที่มาของโครงการ “หน้าบ้าน
น่ามอง” สร้างสิ่งแวดล้อมที่สวยงามให้กับ
ชุมชนบ้านวังทอง

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านบ่อนางชิง หมู่ที่ 4 ตำบลห้วยโจด อำเภอวนนานคร

บ้านบ่อนางชิง มีกระบวนการสร้างสิ่งแวดล้อมดีให้กับชุมชนคือ บ้านบ่อนางชิง จัดทำสวนสมุนไพรบนเขาเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้และเพื่อใช้ประโยชน์ด้านการ บำรุง รักษาร่างกายให้กับสมาชิกในชุมชน รวมถึงปลูกต้นไม้เพื่อป้องกันการไหลบ่า ของน้ำป่าจากภูเขาที่จะลงสู่ครัวเรือน อีกทั้งบ้านบ่อนางชิงมีจุดคัดแยกขยะที่เป็นพิษ และขยะรีไซเคิลอยู่ภายในชุมชน รวมถึงการทำเกษตรที่ใช้สารเคมีในปริมาณ ที่จำกัด เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในภาพรวม และสุดท้ายสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ของบ้านบ่อนางชิงคือ สายแร่ทองคำ ที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ที่ถ่ายทอดกันมา รุ่นต่อรุ่น จนสมาชิกในชุมชนเกิดความรัก ห่วงแหนและภาคภูมิใจที่ได้อยู่ในพื้น แผ่นดินทอง

“พี่มาอยู่ที่นี่พื้นที่ไม่มีต้นไม้เลย พี่เริ่มจากการสร้างป่า
โดยปลูกต้นพะยุง ต้นมะค่า ต้นพะยอม เพื่อให้ร่มเงา
และให้ใบบำรุงดิน หลังจากนั้นก็ปลูกสมุนไพรที่ไปเอามาจากในป่า
เราต้องรู้จักและเรียนรู้สภาพดินของเราก่อน
ว่าสามารถปลูกอะไรได้บ้าง ตัวพี่ไม่มีโรคประจำตัว
เวลาพี่ไม่สบายพี่เอาสมุนไพรในบ้านมารักษาตัวเองได้
โดยไม่ต้องไปหาหมอ นี่แหละคือสมบัติทางภูมิปัญญาของแม่
ที่ให้ไว้กับพี่”

มาเลียม น้อยมีเจริญ.2562
(ปราชญ์ด้านสมุนไพร เพื่อการบำรุงและรักษา)

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านคลองไก่อี้น หมู่ที่ 1 ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอกลองหาด

หมู่ 1 บ้านคลองไก่อี้น จัดได้ว่าเป็นชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมดี เพราะทุก ๆ บ้านจะมีการดูแลบ้านตัวเองให้มีความสะอาด เรียบร้อยอยู่เสมอ อีกทั้งชุมชนยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน

กิจกรรมสุขภาพดีที่หน้าบ้าน จัดกิจกรรมประกวดหน้าบ้านน่ามอง

กิจกรรม รมรงค์การป้องกันโรคไข้เลือดออก โดยร่วมทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

กิจกรรมจิตอาสาพัฒนาป่าชุมชน

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านเขาสารภี

หมู่ที่ 3 ตำบลทับพริก อำเภอรัญประเทศ

ชุมชนบ้านเขาสารภีเป็นชุมชนที่มีการอนุรักษ์ธรรมชาติ โดยสมาชิกทุกคนให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หอยหอม ที่มีการอนุรักษ์และเพาะเลี้ยงตามธรรมชาติ โดยครั้งที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินตรวจเยี่ยมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านเขาสารภี ทรงมีพระราชดำริให้ชาวบ้าน **“บ้านเขาสารภีควรให้ความสำคัญและอนุรักษ์หอยหอมไว้”** เนื่องจากเป็นทรัพยากรธรรมชาติและเป็นสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่ทุกพื้นที่จะมี ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านเขาสารภีของเรา

จากแนวพระราชดำริดังกล่าวสมาชิกชุมชนบ้านเขาสารภี ได้ร่วมกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ เพื่อให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์หอยหอมที่ทรงคุณค่าของชุมชน ขณะที่เกษตรกรภายในชุมชนได้ดำเนินการลดปริมาณการใช้สารเคมีในชุมชน โดยในชุมชนมีพื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์และผู้ดูแลก็เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่พร้อมให้ความรู้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นบ้านเขาสารภีจึงเป็นชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมที่มีความอุดมสมบูรณ์ และสามารถกล่าวได้เป็นชุมชนที่มีสิ่งแวดล้อมดีชุมชนหนึ่งในจังหวัดสระแก้ว

สิ่งที่ทำให้ดีใจคือ เด็ก ๆ ที่อยู่ในบริเวณชายแดน มีความรู้
มีความกินดีอยู่ดี มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงตัวเอง
และใช้ชีวิตที่ถูกต้องตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
ไม่ทำลายธรรมชาติและอนุรักษ์ธรรมชาติ
เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของพวกเขา

สมพร บุตรสมบัติ. 2562

(ครูใหญ่โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน บ้านเขาสารภี)

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านหนองแขง

หมู่ที่ 1 ตำบลหนองแขง อำเภอโคกสูง

บ้านหนองแขง ได้มีการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับธรรมนูญหมู่บ้าน ในหมวดสิ่งแวดล้อมดี โดยได้มีการส่งเสริมให้คนในชุมชนรู้จักการคัดแยกประเภทขยะ มีกิจกรรมพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในหมู่บ้านทุกเดือน กิจกรรมบ้านสะอาด และ กิจกรรมบ้านสวย ผักริมรั้วทานได้ รวมไปถึงการก่อสร้างเตาเผาเศษปาลอดมลพิษ ณ วัดหนองแขง เพื่อเป็นการช่วยลดมลพิษทางอากาศ และเป็นการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกทางหนึ่งด้วย เนื่องจากในวันข้างหน้าป่าไม้ ต้นไม้ที่นำมาตัดทำถ่านทำฝืนก็จะค่อย ๆ หมดไป ทำให้ระบบนิเวศเสียหายตามมา

ซึ่งการทำให้บ้านเรือนดูสะอาดสะอ้าน เป็นระเบียบ สวยงามเป็นกิจกรรม ของการรักษาสุขอนามัยอย่างหนึ่ง และเป็นการลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค เมื่อคนในหมู่บ้านมีระเบียบ ตกแต่งบ้านเรือนให้สวยงามเป็นน่านมองภายในครัวเรือน ของตนเองแล้ว ย่อมส่งผลต่อส่วนรวมภายนอก นั่นคือ หมู่บ้าน เพราะถนน รางน้ำ ท่อระบายน้ำ เป็นสมบัติส่วนรวมที่ทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันดูแลรักษาความ สะอาดไม่ให้มีขยะเกิดขึ้น ซึ่งหากขาดการดูแล จะนำไปสู่การส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ท่ออุดตัน สภาพแวดล้อมเป็นพิษ น้ำเน่าเสีย และเกิดโรคระบาดตามมา

สำหรับบ้านหนองแขง มีความโดดเด่นในเรื่องการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี คือ เตาเผาเศษปาลอดมลพิษ ณ วัดหนองแขง

..ศพไร้พิษ !!

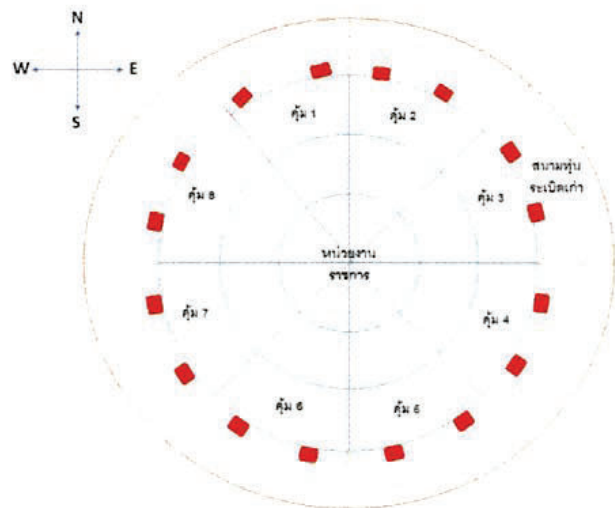
ที่มาของแนวคิดนี้เกิดจากพระครูวาปีธรรมจาร (สม ธรรมจาริ) เจ้าอาวาส
วัดหนองแขวงองค์ปัจจุบัน ท่านเจ้าอาวาสได้ดำริที่จะก่อสร้างเมรุให้เป็นมิตรต่อ
สิ่งแวดล้อม โดยไม่มีกลิ่นรบกวนหมู่บ้าน และทำให้อากาศเกิดมลพิษ จึงเกิดการ
ร่วมแรงร่วมใจของคนในหมู่บ้าน ร่วมกันบริจาคทรัพย์และออกแรงช่วยกันจนสำเร็จ
จึงเป็นเมรุที่งดงามดูสะอาดตา เป็นอีกหนึ่งแห่งต้นแบบเมรุของวัดในจังหวัดสระแก้ว

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมดีบ้านทัพไทย

หมู่ที่ 1 ตำบลทัพไทย อำเภอบางบาล

ก่อนที่จะมีการอพยพชาวบ้านเข้ามาอยู่อาศัย หมู่บ้านถูกออกแบบให้สามารถจัดการดูแล และป้องกันตัวเองได้ง่าย โดยออกแบบให้มีลักษณะเป็นวงกลม 3 ชั้น เส้นผ่านศูนย์กลางภายในหมู่บ้านมีความยาว 1 กิโลเมตร ถัดออกไปในรัศมี 50 เมตร จะเป็นทุ่งระเบิด และมีป้อมยามเฝ้าระวังรอบหมู่บ้าน 16 จุด ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อดูแลความปลอดภัยจากการบุกรุกของเขมรแดง และมีการจัดสรรพื้นที่ให้ครอบครัวละ 1 ไร่ เพื่อเป็นพื้นที่อยู่อาศัย และประกอบอาชีพอีกครอบครัวละ 20 ไร่

ลักษณะหรือแปลนผังบ้านถูกออกแบบโดยทหารช่าง ซึ่งมีลักษณะเหมือนกันทุกหลังคาเรือน เป็นบ้านยกสูง มีใต้ถุนบ้านที่โล่งเพื่อเป็นที่นั่งเล่นหรือบางบ้านอาจจะใช้เป็นที่เลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ รวมถึงมีพื้นที่สำหรับการปลูกพืชเพื่อใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือน

ภายในแผนผังวงกลม ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านทัพไทย (คุ่ม 1-7) และหมู่ที่ 2 บ้านโคกตาด้วง (คุ่ม 8) ภายในหมู่บ้านเองยังแบ่งพื้นที่ออกเป็นทั้งหมด 8 คุ่ม ในลักษณะคล้ายกับการตัดเค้กเป็น 8 ชิ้น ซึ่งแต่ละคุ่มจะมีหัวหน้ากลุ่มที่คอยควบคุมและดูแลความเป็นอยู่ของสมาชิกในคุ่มของตนเอง

การที่หมู่บ้านมีลักษณะเป็นวงกลมและมีการจัดสรรหมู่บ้านเป็นสัดส่วน ทำให้
ง่ายต่อการจัดการภายในหมู่บ้านและการดูแลคนในชุมชนได้อย่างทั่วถึงโดยการจัดวาง
ตัวบ้านและการออกแบบบ้านเลขที่ที่ถูกจัดเรียงไว้อย่างเป็นระบบทำให้คนในหมู่บ้าน
รู้จักกันทุกครัวเรือน

ภายในหมู่บ้านได้ออกแบบให้วงกลมชั้นในสุดของหมู่บ้านเป็นหน่วยงานราชการ
และสถานที่สำคัญเนื่องจากเป็นจุดศูนย์กลางสามารถเข้าถึงชุมชนได้อย่างทั่วถึง
และสะดวกเมื่อประชาชนเดินทางมารับบริการ ได้แก่ (1) สถานีตำรวจภูธรบ้านทัพไทย
(2) ศาลากลางหมู่บ้าน (3) ลานกีฬา (4) ธนาคารข้าว (5) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
บ้านทัพไทย (6) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านทัพไทย (7) วัดหนองไทยชลอ
(วัดทัพไทย) (8) โรงเรียนบ้านทัพไทย และประปาหมู่บ้าน

สระแก้ว
เมืองแห่ง
ความสุข

ค ส
ส ตี ฐ

สระแก้วเมืองแห่งความสุข ภายใต้ 4 ดี วิธีพอเพียง

